

500 marek
za numerRedakcja i Administracja:
Kraków, Dunajewskiego 5.Telefon Redakcji Nr. 396.
Telefon Administracji Nr. 310.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.Reklamacje otwarte są wolne od
opłaty pocztowej. — Redakcja
rękopisów nie zwraca i bezimiennych
listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Wychodzi codziennie o godz. 6 rano z wyjątkiem dni poświątecznych

Miesięcznie 12500
marekZagranicą miesięcznie 22.000 Mk
Konto czekowe PKO Nr 140.256Dział inseratowy:
Powszechnie biuro reklamy
„PRASA”Kraków, Karmelicka 16, tel. 20-86.
Konto czekowe 149.975.

Wznowienie Międzynarodówki

Po kongresie hamburskim

Napisał poseł Mieczysław Niedziałkowski

Międzynarodówka została odbudowana. Poraz pierwszy od wybuchu wielkiej wojny zjechali się przedstawiciele wszystkich niemal socjalistycznych stronnictw świata ze szczerą wolą wyrównania różnic i wytworzenia wspólnej organizacji. Dla tego, kto uczestniczył w zjeździe genewskim z r. 1920 i konferencji wiedeńskiej w r. 1921, różnica nastrojów, panujących wtedy, a zasadniczego tonu obrad i uchwał hamburskich nie ulega żadnej wątpliwości. Zniknęła bodaj bez śladu psychoza komunistyczna. Zniknął lęk przed „krytyką” i o-belgą komunisty. Niema tchórzliwej manieri używania frazesów możliwie najbardziej „rewolucyjnych”, byle nie wydać się mniej radykalnym od „tamtych”. Ten odłam ruchu socjalistycznego, który do niedawna jeszcze usiłował kokietować z Moskwą, wyzdrowiał zupełnie i ostatecznie. Spory między Londynem a Wiedniem należą do przeszłości. Klasa robotnicza pragnęła zjednoczenia: zostało ono dokonane z całym poczuciem odpowiedzialności i z całym zarazem zrozumieniem, że lata upłynęły, zanim zdołamy usunąć wszystkie sprawy sporne i rozwiązać zadawalające problemy, wysunięte przez okres powojenny.

Prasa pravicowa Europy od „Action Francaise” organu monarchistów Francji aż do naszego rodzimego, a nad miarę komicznego p. W. R. w „Kurjerze Warszawskim” nazywała Kongres hamburski galwanizowaniem trupa. Nic fałszywszego. Nowa Międzynarodówka jest naprawdę nową. Odrodziła się z popiołów niby feniks, ale nie w dawnej postaci. Istnieje, rzecz jasna, wśród socjalistów ludzie „starej daty”, szczególnie w krajach t. zw. neutralnych, którzy chcieliby co rychlej zapomnieć, że wogóle kiedykolwiek płynęła krew strumieniami, którzy marzą o powrocie do stunków z r. 1914, jakby można było wymazać z dziejów ludzkości tragiczną epokę następną. Nie oni jednak stanowią czynnik przeważający.

Socjalizm to nie sekta, ani nauka objawiona, co ma raz na zawsze gotową receptę dla wszelkich zagadnień i powikłań rzeczywistości. Olbrzymi ruch społeczny, głęboki prąd myślowy musi przeżywać różne okresy rozwoju, niekiedy rozlewa się szeroko, niekiedy cofa chwilowo wstecz, rozbija zapory na drodze lub żłobi w nich przejście dla siebie pracą cierpliwą i mozolną. W nieustannej żywotności, w umiejętności postępu wraz ze zmianą warunków tkwi siła socjalizmu. Jego błędy wzmacniają go, bo umie się uczyć i wyciągać z nich wnioski. Tej prostej rzeczy nie pojmują nigdy nasi wrogowie.

Międzynarodówka została odbudowana. Spełnione zadanie pierwsze. Pozostała jeszcze moc innych. I tu rolę dużą odegrać może i odegrać powinna Polska Partia Socjalistyczna.

Przedewszystkiem — uwaga pod adresem naszych „najsierdeczniejszych”.

P. Bolesław Drobner zapowiadał w swym trudnym niezmiernie do znalezienia „Głosie niezależnym”, że teraz dopiero przyjdzie nam zdać sprawę przed sądem Międzynarodówki z naszego „so-cjalpatriotyzmu”. P. Schipper głosił w „Naszym Przeglądzie”, iż „antysemityzm” pepeesowy znajduje w Hamburgu należytą ocenę. W istocie p. Drobner, siedzący — według wyrażenia tow. Abramowicza — na dwóch stołkach, cichutko i skromnie siedział na szarym końcu polskiego stołu, a „Poale-Sjon” znalazłaby się, gdyby nie osobiste wstawianictwo Hendersona, poza nawiasem Hamburga, przeto daleka od gestów prokuratora zabiegała o dobre stosunki z delegacją PPS, spoglądając nieufnie, a trwożliwie na krążących po sali nieprzyjaciół tradycyjnych z „Bundu”.

PPS weszła do Międzynarodówki jako pełnoprawny uczestnik jej narad. PPS ma prawo wymagać, będzie wymagała i uzyska właściwy udział w kierownictwie losami międzynarodowej polityki socjalistycznej.

Tu doszliśmy do sedna sprawy.

W Europie powojennej punkt ciężkości wielu podstawowych zagadnień politycznych przeniósł się na wschód. W Międzynarodówce dawnej faktyczne kierownictwo organizacją spoczywało w rękach towarzyszy krajów zachodnich, oraz niemieckich. I dzisiaj nie brak tendencji by ten stan rzeczy nie ulegał zmianie. Znalazła ona wyraz — między innymi — w doborze osób, wchodzących w skład Biura Egzekutywy (Anglia, Francja, Belgia, Holandia, Włochy, Niemcy, Austria, Szwecja), gdzie jedynie przedstawiciel rosyjskiej emigracji soc. (Abramowicz) ma reprezentować Wschód. Ale powstały do nowego życia liczne państwa demokratyczne, wyrosłe z kryzysu wojennego. Stanowią one zagadkę dla wielu towarzyszy Zachodu, stanowią załamanie gruntowne w ich myśleniu tradycyjnym z przed wojny. Ani

bez socjalistów tych państw, ani tymbardziej przeciw nim niepodobna prowadzić żadnej międzynarodowej polityki socjalistycznej, przedewszystkiem niepodobna jej prowadzić bez PPS. Towarzysze zachodni, zwłaszcza angielscy, muszą odbyć pod tym względem pewną szkołę, muszą zacząć więcej interesować się... kontynentem, szczególnie od chwili, gdy Londyn obrano na siedzibę sekretariatu. Obok Anglii, Francji, Niemiec, Polska musi wejść do kierownictwa, olbrzymie problemy wschodu muszą zająć miejsce należyte.

Oto jest zadanie przedstawicielstwa naszego w Egzekutywie Międzynarodówki. Kilkodniowa wy-najana myśli z przywódcami socjalizmu „nowych” państw, z socjalistami-rewolucjonistami Rosji, z socjalnymi demokratami Rumunii, Bułgarii, Węgier wykazała, że i oni tak właśnie pojmują sytuację obecną. Rozumie ją Vanderwelde, de Brouckere, Blum, Stampfer. I dlatego sądzę, że w czasie najbliższym kroki dalsze uczynione będą. Jesteśmy równoprawnymi członkami Międzynarodówki, współgospodarzami Kongresów. Musimy być współkierownikami polityki.

Międzynarodówka została odbudowana. Cały świat nowej pracy rozwarł się przed socjalizmem polskim. Międzynarodówka zaważy na polityce europejskiej, choćby p. W. R. grzmiał i błyskał z „Kartek ulotnych”, a podpory większości rządowej jeździły stale do mussolińskiej ziemi obiecanej po wiatyk na drogę faszystowskiego żywota.

Następstwa nowych rządów

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 6 czerwca.

CIĄGLY WZROST DOLARA

Wyrazem rządów pravicowych jest niebywała dotąd wyżka dolara. Na dzisiejszej giełdzie oficjalnej dolar notował 57.500 do 58.500 marek, czyli wyżka wynosi około 2000 punktów. Prasa tutejsza podkreśla, że waluty wogóle kształtują się zwykle.

USUWANIE Z URZĘDÓW —
UMIESZCZANIE SWOICH

W ministerstwie spraw wewnętrznych pod rządami p. Kiernika zaznacza się tendencja usuwania ludzi lewicowych. Wczoraj podał się do dymisji jeden z inspektorów administracji p. Twardo.

Kierownikiem głównego urzędu ziemskiego (w zastępstwie p. Osieckiego, który czeka na utworzenie ministerstwa reformy rolnej), zostanie dyrektor departamentu p. Czuliński, który się zalicza do piastowców.

* * *

Program prac Sejmu

Walka o przewodnictwa w komisjach. — Ferje letnie. — Dwa dni obrad w tygodniu

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 6 czerwca.

Na dzisiejszym posiedzeniu konwentu seniorów omawiano sprawę przewodnictwa w komisjach w związku ze zmianami wśród ugrupowań sejmowych. Zdecydowano, że dopuszczalnym jest zblokowanie się klubów liczących mniej niż 11 członków. Uwzględniono także zblokowanie się grupy Dąbskiego, liczącej 14 członków z Wyzwoleniem.

Przewodniczący Związku lud.-nar. pos. Kozicki postawił wniosek, aby stronnictwa rządowe otrzymały przewodnictwo w najważniejszych komisjach. Dyskusji nad tym wnioskiem nie ukończono.

Co do ferji letnich marszałek oświadczył, że nie sądzi, aby ferje zaczęły się wcześniej niż 5-go lipca. Zależy to od tego, jakie projekty ustaw ze-

Uszczuplanie zarobków
robotniczych

Wczorajsza „Gazeta Warszawska”, główny organ endecji, zamieściła znamienne notatkę, domagającą się zlikwidowania komisji statystycznej dla ustalania wzrostu drożyzny. Notatka ta jest wyrazem życzeń sfer przemysłowych, które są zdania, że ta komisja „niesłusznie” podnosi zarobki robotnicze. Rozumie się, że zarzut ten jest nieprawdziwy, czego dowodem jest fakt, że obliczenia komisji statystycznej są za niskie.

Artykuł „Gazety Warszawskiej” stoi w związku z punktem paktu chjeńsko-piastowego w sprawach robotniczych. Pakt ten powoli wprowadza się w życie. Oto dzisiejszy „Kurjer” (czerwony) donosi, że dodatki drożyzniowe w przemyśle metalowym w Warszawie są systematycznie obcinane. Np. dodatek za maj, obliczony na 13.36 proc., wypłacony, został tylko w wysokości 10 proc.

Te machinacje wskazują, że wbrew zapewnieniom p. Witosa istnieje tendencja do pokrzywdzenia robotników.

chce rząd czy kluby przeprowadzić.

Zdecydowano, że posiedzenia plenarne Sejmu będą się odbywać we wtorki i piątki.

Sledztwo w sprawie bomb

Warszawa. (Tel. wł. „Naprzodu”). Na posiedzeniu komisji administracyjnej pos. tow. Pragier, powołując się na wniosek Korfanteo zgłoszony jeszcze za rządów Sikorskiego, postawił wniosek o wezwanie na posiedzenie komisji ministra spraw wewnętrznych, aby dał wyjaśnienia w sprawie zamachów w Warszawie i Krakowie. Komisja wniosek ten przyjęła.

Kartki z podróży do Niemiec

Napisał poseł Dr Herman Diamand

Tow. Czapiński i Posner zaznajomili już czytelników „Naprzodu“ z przebiegiem Kongresu międzynarodowego w Hamburgu, znane już jest wielkie znaczenie tego zjazdu socjalistycznego i jego nastroje. Wydaje mi się, że w każdym z czytelników budzi się pytanie: a jak Niemcy? Jak wyglądają w tych ciężkich wojennych czasach? Bo wojna dla nich trwa mimo traktaty pokojowe i mimo ustanie luku armat.

Na mnie Niemcy zrobiły wrażenie ogromnego mrowiska, coraz roztrącanego, a pobudzającego mrówki do coraz intensywniejszej pracy. Zaraz gdy się przekracza granicę, uderza ład, systematyczność i schludność. Konduktor interesuje się pasażerem, wyszukuje mu miejsce w przedziale, portier przy zmianie pociągu, oglądając bilet, zapowiada, o której godzinie odejdzie następny pociąg. Wogóle każdy chce być pożytecznym na swoim stanowisku. Koleje niemieckie były i są przedsiębiorstwem państwowym, mimo to służba nie udaje władzy, rozumie, że ma funkcję gospodarczą i do tego się zastosowuje.

Każdego, kto zna Niemcy z czasów przedwojennych, uderza zmiana w wyglądzie ludności. Dawniej Niemcy były krajem otyłych, krajem ludzi zbyt odżywianych się, dzisiaj stały się krajem ludności niedożywionej. Stan ten Niemcy znoszą z podziwu godnym spokojem.

Podobnie jak u nas, tuż obok nędzy ludzi pracy, szczególnie bardzo licznej w Niemczech warstwy inteligencji zawodowej, cienka warstwa używających nadmiernie i niedorzecznie — nowych bogaczy.

Z okien wagonu uderzają wzrok co chwila nowiśkie kominy fabryczne, znaki nowopowstałych nowoczesnych środowisk pracy. Na peryferiach miast jakby nowe miasta — liczne grupy małych czerwonych, ceglanych domków o ceglanych czerwonych dachach. Wszędzie widać. Wszędzie rozszerzają i tak rozległe tory stacyjne, budują nasypy, równają teren.

Wyjeżdżaliśmy do Hamburga bezpośrednio przed Zielonemi Świątami. Na stacjach tłumy publiczności zdążającej na wieś, nad morze, w góry, w lasy. Ma się wrażenie jakgdyby ludność niemiecka przesiedlała się. Zamiast pociągu idącego z Berlina do Hamburga odprawiają w dziesięciominutowych przerwach tego dnia cztery. I tak we wszystkich kierunkach. Hamburg w dwa dni przedświąteczne wysłał 412 pociągów nadzwyczajnych. Koleje są stosunkowo tanie, za 500 km. jazdy pospiesznym pociągiem drugiej klasy zapłaciłem 26 tysięcy marek niemieckich, nabytych, za tyleż marek polskich. W Polsce, zdaje się, trzeba by trzy razy tyle zapłacić, przytem wycieczkowcy mogą nabyć bilety powrotne, tańsze o jedną trzecią normalnej ceny. Państwo niemieckie dokłada dużo do kolei, rozumiejąc, że deficyt kolejowy w gospodarstwie społecznym znakomicie się opłaca. W większych miastach jazda tramwajem czy autobusem kosztuje 300 marek. Opłaty pocztowe więcej niż o połowę tańsze niż u nas.

Wogóle w Niemczech nie w tej mierze, co u nas ludność przeciwstawia się państwu, a państwo ludności. Zarząd państwowy, jako czynnik zorganizowanego społeczeństwa, nie jako zwierzchnik dba o obowiązki, wynikające z jego funkcji. W Niemczech trwa system kart chlebowych, ku pożytkowi ludności, do dnia dzisiejszego ceny kartkowego chleba polegają na kombinacji niskich cen kontyngensowych kwot, które państwo dokłada i ceny maki przywiezionej z zagranicy. Dwukilogramowy bochenek chleba żytniego kartkowego, dobrego, dobrze wypieczonego, kosztuje 950 marek, niekartkowego coś ponad dwa tysiące. Biała bułeczka pszenna kartkowa, 45 gramów ważąca, 32 marki, niekartkowa — 110 marek. W Berlinie odwiedziłem wielki dom towarowy, meble, obuwie, odzież, środki żywności i wszystko, czego człowiekowi w mieście potrzeba. Tam za jajo gotowane na twardo żądają 500 marek, a za kilogram zamrożonego mięsa wołowego amerykańskiego 10.000 marek, a jaja i mięso uchodzą ze względu na cenę za luksusowe środki żywności.

Przy tem wszystkim drożyzna w Niemczech rośnie stale, ale tam wiadome są powody. Utrata Alzacji, Pomorza, Poznańskiego i Górnego Śląska zmusza do zupełnego przekształcenia równowagi w gospodarstwie społecznym niemieckim. Obowiązki odszkodowań nakładają na ludność niebываłe ciężary. Zajęcie Ruhry wyrządza gospodarstwu niemieckiemu nieobliczalne szkody. Mimo to walka o zapanowanie nad sytuacją, o ochronę

przed zagładą trwa z rosnącą intensywnością. Oto mały przykład:

Hamburg dotknęła klęska wojenna bardzo boleśnie. Hamburg musiał oddać aliantom pływające doki (warsztaty okrętowe) i wszystkie statki ponad 1.600 ton pojemności. Niemiecka flota handlowa spadła z 5.300.000 ton na 200.000 ton. Niemcy odkupują pozostałe zabrane statki, budują z całą energią nowe i po strasznym upadku ruchu okrętowego — w maju 1922 r. zawinęły do portu hamburskiego 1143 statki o pojemności 1.243.000 ton wobec 1242 statków i 1.193.000 ton w maju 1913 r. Odpłynęło w tym samym miesiącu 1922 roku 1450 okrętów o pojemności 1.325.000 ton, podczas gdy w maju 1913 r. wyjechało z portu hamburskiego 1.360 statków, o pojemności 1.254.000. Ruch więc wzmożił się i cóż to dopiero będzie, gdy się Niemcom uda wybrnąć z dzisiejszej arcytrudnej sytuacji.

Okupacja Ruhry, walka z okupacją wywarły na duszę robotników niemieckich silny wpływ. Socjaliści niemieccy przeciwstawiali się w Niemczech bogatych, imperialistycznych dążeniom, które uchodziły za narodowe. Sztandar narodowy niemiecki albo także wstążeczka uchodziły za zbrodnie przeciw duchowi socjalistycznemu. Francuzi nauczyli socjalistów niemieckich patriotyzmu. Ze szczytu Domu robotniczego, w którym odbywał się kongres międzynarodowy, obok sztandaru czerwonego i kolorów miasta Hamburga, widniała chorągiew niemiecko-narodowa, czarno-czerwono-żółta. Tak samo w sali obrad, tak samo na demonstracji, wszędzie dominował kolor czerwony, ale wszędzie rzucali się także w oczy znaczki czarno-czerwono-żółte.

W demonstracji brało udział 200.000 osób, a praktyczni Niemcy nie zapominają o kasie partyjnej. Każdy uczestnik demonstracji kupował kartkę, ładnie wykonaną, za cenę 200 marek. Łatwo obliczyć dochody z demonstracji. Wynoszą one 40 milionów marek. Ażeby kupionej kartki nie można było odprzedać, każdy kupujący odrywał z niej rozek.

Jeszcze jeden dowód siły i planowości życia niemieckiego. Niemcy posiadają ludność dwa razy tak liczną jak Polska. Przed wojną uniwersytetów mieli trzy razy tyle, ile my dzisiaj posiadamy. Mimo to, mimo nędzy, głodu i ciężarów, Hamburg otworzył w roku 1919 nowy uniwersytet.

Ile tam roboty kulturalnej, ile stałych, nieprzerwanych usiłowań w kierunku demokratyzacji wiedzy! Wybitną współpracę socjalistów w tej dziedzinie, przynajmniej wrogość socjalizmu. Temu trzeba będzie poświęcić osobną „kartkę“.

Wolno

Z powodu ustąpienia marszałka Piłsudskiego ze stanowiska szefa sztabu generalnego zamieścił dziennik wojskowy „Polska Zbrojna“ artykuł p. t. „Armia bez wodza“. Artykuł ten wzbudził atak wściekłości w prasie endeckiej. Rozgniewało endecję to, że wojsko polskie smuci się z powodu ustąpienia Piłsudskiego. „Rzeczpospolita“ w artykule p. t. „Czy wolno?“ wyraża zdanie, że żołnierzowi polskiemu nie wolno się smucić z tego powodu. Chyba chciałaby tego zabronić wojsku. Jak wczoraj donieśliśmy, nowy rząd zażądał ukarania redaktora „Polski Zbrojnej“. W odpowiedzi na artykuł „Rzeczpospolitej“ p. t. „Czy wolno?“ otrzymujemy następujący artykuł p. t. „Wolno“:

(t) „Czy wolno jest pismu, mającemu dawać wojsku siłę ducha, takie destrukttywne rzeczy drukować?“ Tem retorycznym pytaniem, skierowanym — z widoczną zresztą tendencją wprowadzenia „swego“ człowieka do redakcji „Polski Zbrojnej“ — pod adresem rządu i nowej większości zakończyła dzisiejsza „Rzeczpospolita“ swój artykuł wstępny — odpowiedź na szczery głos armji, wyrażony w niedzielnym artykule jej pisma p. t. „Armia bez Wodza“, głos, idący wprost z duszy armji, żegnający z łałem jej ideowego i rzeczywistego twórcę, jej zwycięskiego wodza i obecnie zupełnie jej oddanego organizatora.

Kto z bezstronnych ludzi czytał ten szczery i głęboki niepokój wojska, odzwierciedlający się w tym artykule wojskowego pisma, a nie miał na sumieniu kilkuletnich podburzań, prawie-że codzien-

nych przeciw „niefachowcowi“ czy „ryzykantowi“, ani też ciągłego judzenia jednych przeciwko drugim — dowborczyków przeciw legionistom, czy „fachowców“ przeciw „niefachowcom“ i t. p. — kto nie musiał bać się odpowiedzialności za taką swoją działalność publicystyczną, która w armji tylko jątrzyła niezagojone jeszcze blizny „zjednoczenia“, podburzała w głupi i nieuczciwy sposób przeciw najwyższemu przełożonemu — ten nie uląkł się bynajmniej wymienionego artykułu „Polski Zbrojnej“ — ten przejął się bardziej smutną rzeczywistością, że po pięcioletniej pracy, jeszcze nie ukończonej, odchodzi z armji jej twórca, Józef Piłsudski i jego najbliżsi współpracownicy i pomocnicy i to w chwili najmniej odpowiedniej.

Bo gdy z jednej strony niedawna wizyta marszałka Focha doprowadziła do szeregu konferencji i wzajemnego bliższego poznania, dając mu możliwość poznania naszej armji, jej zalet i wartości, to napewno zmiany na najwyższych stanowiskach wojskowych, a szczególnie ustąpienie marszałka Piłsudskiego, z którym głównie konferował w najważniejszych i najżywotniejszych sprawach wojska i obopólnego bezpieczeństwa, nie spotkają się z chętną aprobatą sojusznika, — przeciwnie, obawiać się on może — poniekąd słusznie — czy fachowe jego konferencje i wyniki tychże znajdują równe zrozumienie u niewiedomego jeszcze następcy.

Groźniejszy jeszcze niepokój ogarnie uczciwego obywatela, jeśli uświadomi sobie należycie stałe i coraz częstsze obecnie pogroźki sowieć, których wojowniczy generałowie wybierają się na Warszawę — jak powiadają — „aby uciąć Poniatowskiemu wyciągniętą ku wschodowi rękę“, — gdy uświadomi sobie niejasną sytuację na zachodzie, przypomni Gdańsk, Kłajpedę i częste prowokacje Kowna.

Tego uczciwego obywatela, do jakiegokolwiek on partji należy, ogarnie niepokój i osądzi on w swym sumieniu, że wojsko i jego szefów należałoby wykluczyć od polityki i jej przykrych następstw.

Tu w armji zmiana taka nie zaznaczy się przez wahnięcie marki polskiej w Zurychu, czy zmianę jakiegoś „niebłagonadziejnego“ starosty lub urzędnika, tu chodzi o najwyższe dobro całego narodu.

Wystarczy sobie przypomnieć nieszczęsny rok 1831! Genjalny generał i szef sztabu Prądzyński, usunięty — a miał on obok swych zalet i zdolności wojskowych wady osobiste — wodzowie naczelni albo bez idei i wiary, bez ducha, choć zdolni, jak Chłopicki, albo zupełnie niezdolni, nienadający się na to stanowisko, jak Skrzynecki, wypierani jednak przez sejm i „większość“. A smutny epilog tej świetnej armji powstańczej, bez wodza prawdziwego, ideowego i zdolnego — klęska i jarmoz moskiewskie. Toteż armja, której właściwe pole działania to pole bitwy, myśląc o swym przeznaczeniu, a pomna nie tylko na nabyte z historii wiadomości i doświadczenia, lecz także na niedawne osobiste, okupione krwią tyłu towarzyszy swych, śmiało rzucić może społeczeństwu pytanie: „Czy wolno jest wywoływać warunki, pozbawiające armję wodza, który ją stworzył, do zwycięstwa poprowadził i jedyny w chwili najtrudniejszej poprowadzić może?“ — Armja bowiem nasza, choć powinna być zupełnie bezpartyjną, — co szczerze przyznajemy — nie powinna i nie może być jednak bezduszną i bezmyślną. Taką była armja carska i austriacka, a nie była już pruska z 1914 roku, a napewno nie była taką ani francuska, ani angielska, amerykańska czy też włoska.

Armja, która myśli i czuje, czuje z większością zdrowo i uczciwie myślącego społeczeństwa, może to swobodnie wypowiedzieć, tem bardziej w naszych — niestety — warunkach, gdy w każdej chwili spodziewać się może, że społeczeństwo w jej ręce odda swe przyszłe losy.

Niechaj więc starzy grzesznicy, których zastęga po większej części taka, że judzili, zamiast łagodzić, podburzali, okłamywali zamiast wspomagać, niechaj ci dzisiaj milczą, nie imputują armji rzeczy nieprawdziwych i niech uważają armję za własność całego społeczeństwa, a nie tylko sztucznej czy „prawdziwej“ większości.

Jesteśmy zupełnie pewni, że armja zawsze spełniać będzie swe obowiązki i zadania, nie wchodzi się do polityki, że pozostanie — mimo wszystko — na swym stanowisku każdy oficer, jak dotychczas, pomny rad, wskazówek i wniosków hasel, danych w tem pięcioleciu i przedtem jeszcze przez ustępującego obecnie (a pewni jesteśmy, że nie na długo) Komendanta.

**ROZPOWSZECHNIAJCIE
„NAPRZÓD“!**

UWAGI

—o—

Senator Stecki występuje z endecji

Jak donosi warszawski „Kurier Polski”, obszar-nik, p. J. Stecki, wybrany na senatora z listy 8 i zasiadający w klubie endeckim, zgłosił na piśmie swoje wystąpienie ze Związku Ludowo-Narodo-wego, t. j. endecji.

Wystąpienie to, o ile informacja owego dzien-nika jest ścisłą, wywoła w obozie endeckim żywe poruszenie. Z jednej strony p. Stecki jest prze-sesem Związku ziemian, czyli organizacji obszarni-czej, która przed wyborami opodatkowała od mor-ga swoich członków na rzecz funduszu wyborcze-go chłeny i zajmuje przodujące stanowisko wśród szlachty lubelskiej — z drugiej ów p. Stecki nie jest późnym nabytkiem endecków, z czasów gdy zaczęli grać na najbardziej reakcyjnych strunach i czapkować pp. obszarnikom, lecz należał do we-teranów partyjnych endecji, pamiętających jej da-wne czasy.

Dziś p. prezes zapewne niezadowolony jest z paktu z Witosem.

Frona obszarników przeciw temu paktowi wi-docznie nie uspokaja się, tylko rośnie.

—ooo—

Pan Wachowiak waha się...

Enpeerowska „Prawda” poznańska w dalszym ciągu zajmuje stanowisko niechętnie rządowi wito-sowo-chłejnskiemu.

Omawiając w korespondencji z Warszawy dys-kusję nad expose Witosy, pisze:

„Przez cały dzień wczorajszy witosowcy siedzieli jak na cenzurowanem.

Wypominano im wszystkie dotychczasowe grzechy, a przede wszystkim zdradę ruchu ludowego. Milczeli. Bo i cóż mieli odpowia-dać? Znać było, że są zafrasowani i niepewni siebie, chociaż przywódca ich w otoczeniu ministrów, siedział na ławie rządowej. Piasto-wcy nie bronią się. Wyrećzali ich nowi soju-sznicy — narodowej demokracji, co za każ-dym razem wywoływało wesołość na lewicy. Najprzykrzejszym jednak momentem dla pi-astowców było przemówienie posła Dąbskiego, który niemiłosiernie wprost chłostał witoso-wców, na których mowa ta wywarła przy-gnębienie wrażeń”.

Tymczasem w momencie, kiedy „Prawda” wy-mawia Witosowi „zdradę ruchu ludowego”, soli-daryzując się z mówcami, którzy „chłostali” Pi-astowców, wódz poznańskich enpeerowców, Wa-chowiak, waha się podobno już nie czy, lecz... któ-rą z ofiarowywanych mu przez tegoż Witosy tek przyjąć.

Sądźmy, że nie skończy tak źle, jak ów wzór niezdecydowania z bajeczki, któremu dano do jed-nego żłobu owies, a do drugiego siano.

Wybierze tekę bardziej dlań nęcącą. Tylko co sądzić o takiej partii, która w prasie wymyśla, a w Sejmie się... namyśli?

—ooo—

Dbałość o garderobę p. Witosy

Nie wiemy, czy to żart a konto p. Witosy, czy uspakajanie czytelników stropionych, wzglę-dnie strapiionych, jak będzie p. Witos przyjmował obcych gości w miejskiej kurtce i bez krawata, dość, że „Głos Narodu” pisze:

„Opowiadano dzisiaj w Krakowie, że w tych dniach wysłano do Warszawy czamarę dla prezidenta ministrów Witosy, który uży-wałby jej jako stroju wieczorowego na uro-czystościach oficjalnych”.

A więc p. Witos w czamarze? Można by, cpra-wda zapytać, dlaczego p. Witos ma się przebierać w czamarę, gdy może powrócić do stroju chłopskiego, który nie zna tych odmian, mniej lub bar-dziej uroczyście, których tyle natworzył strój miejski.

—ooo—

Podjeżdżana jednomyślność

Dwa pisma krakowskie „Kurjerek” i „Goniec” zazwyczaj się nie lubią, zwłaszcza że przed zało-żeniem spółki chłena-Piast należały do przeciw-nych obozów politycznych. Obecnie maszerują w jednej większości, a nawrócenie się swe posunęły tak daleko, że równocześnie w jednym i tym-samym dniu wystąpiły z artykułami przeciw mini-strowi skarbu p. Grabskiemu.

Nie mamy ani ochoty, ani potrzeby bronić p. Grabskiego, którego gospodarka finansowa ze strony naszych posłów poddawana była silnej a rzeczowej krytyce wtedy, gdy powyższe dwa or-gany zachwycały się jego pomysłami. Jednakże uderzającą jest ta zmiana tonu w przeciągu nie-całego tygodnia: jeszcze w ubiegłym tygodniu, gdy gabinet nowy się tworzył, zabiegano o utrzy-manie p. Grabskiego na stanowisku, a teraz taka przeciw niemu nagonka!

Prawda, że za rządów p. Grabskiego dolar sza-lenie poszedł w górę, ale też jest prawdą, że zło-żyło się na to wiele przyczyn poza nim i jego działalnością. Zresztą „Kurjerek” np., który pra-wie codziennie zamieszcza „fachowe” artykuły giełdowe, nie podał wyczerpujących a realnych powodów tego wzrostu dolara a spadku marki. Bo bicie w „niefachowość” ministra skarbu w i w przemysłnictwo do Gdańska itd. nie wyczerpują ani w dziesiątej części przyczyn spadku naszej wa-luty.

Bądźco bądź — wczorajsze nasze doniesienie, że na stanowisku ministra skarbu wkrótce nastąpi zmiana, znajduje potwierdzenie w tym dwugłosie „Kurjera” i „Gońca”. Warszawa więc, gdzie ma uderzyć, aby echo było donośne.

—ooo—

Bolesne wspomnienie

Organ piastowski „Wola Ludu” w numerze 23 pisze, omawiając ostatnie wypadki polityczne:

„Nie łatwo nam było iść do rządów ze stron-nictwami prawicy, z którą przez szereg lat toczyliśmy nieubłaganą walkę, byliśmy odsa-dzeni od czci i wiary, poniewierani i prześlado-wani, ale szeregi nasze rosły.”

Prawda święta. Ile piastowcy nacierpieli się od

endeków i to nie tylko moralnie, ale i namacalnie! Pamiętamy przecież smutną wycieczkę p. Witosy do Poznania i wynikłe z tej wycieczki „wały Wi-tosa”. Pamiętamy też niejedno słowo z ruchu wy-borczego które było czemś więcej, aniżeli — jak „Wola Ludu” delikatnie się wyraża — poniewie-raniem.

Jak wobec tej przeszłości nazwać terażniej-szość? Chyba samo zapomnienie uraz nie jest wy-starczającym wytłomaczeniem faktu, że z takimi prześladowcami itd. teraz Piast maszeruje w jed-nym szeregu. Tłómaczenie takie podaje tensam artykuł „Woli Ludu” w słowach:

„I to poczucie odpowiedzialności za dalsze losy państwa kazało nam szukać porozumie-nia ze wszystkimi stronnictwami polskimi, aby Polskę uratować od katastrofy, jak jej zagraża z powodu ruiny skarbu, drożyzny, oraz wrogiej akcji mniejszości narodowych.”

Idealiści ci panowie z obozu p. Witosy. Czysta miłość ojczyzny kazała im przekreślić całą prze-szłość, otrąć ślinę z twarzy i uściskać się z chje-ną. Tylko to skłoniło ich do zawarcia sojuszu, a nie żaden interes czy spekulacja. Im nie takie rze-czy w głowie, oni kochają państwo i dla niego się poświęcają...

—ooo—

Wiedza historyczna i geograficzna na Zachodzie

W piśmie „Revue de Paris” gen. Tenant, kome-dant głośnej francuskiej szkoły wojskowej w Saint-Cyr, wskazując na kompletny brak wiadomości z dziedziny historii i geografii u wielu przyszłych oficerów aktywnych oraz oficerów rezerwy, zgłaszających się do tej szkoły, pytając jak można coś dalej budować, gdy brak studującym należy-tych fundamentów. Oto jaskrawsze próbki nieuc-twa wyjęte z raportu egzaminatora z historii: Wojna Krymska np. miała się rozgrywać pomię-dzy Francją i Turcją z jednej — a Rosją i Anglią z drugiej strony. Krym określił egzaminowany ja-ko wyspę, leżącą pomiędzy Włochami a Tunisem, a najważniejsze bitwy podczas tej kampanii sto-czone zostały — wedle niego — pod Magentą i Solferino...

Bitwę pod Sadową nazwał znów inny... wiel-kim zwycięstwem Austriaków pod dowództwem Benedetti. Znalazł się wreszcie i taki, który nie wiedział na jaką wyspę został Napoleon I ze-słany.

Co się tyczy geografii znaleźli się „znawcy”, którzy uważali, że Albania leży w Azji, Królewiec nad Renem, a nawet tacy, którzy sąsiadującą przeciw z Francją Szwajcarię poczytywali za państwo... bałkańskie!

U nas podobne ekstrawagancje geograficzne spo-tyka się niekiedy w obu „ilustrowanych” dzien-nikach krakowskich.

Niedawno „Goniec” podał typy Bułgarów... z rad Marny (może to zresztą omyłka drukarska), a „Kurjerek” w impresji teatralnej umieścił maro-kański Fez w samem sercu Arabii... Afryka, Azja — zachód, wschód — to drobnostki.

PRZEGLĄD LITERACKI

—o—

Najmilsza recenzja

Juljan Tuwim: „Wierszy tom 4”. Wydał „Ignis”.

1.

Jeżeli kobieta zaczyna oszczędzać, znaczy to, że chce mieć... dzieci, bo skąpstwo zdaje mi się być jedną z głównych cech uczuć... rodzicielskich!

Gdy poeta przestaje wyciągać ręce do gwiazd, bluźnić Bogu, zwierzać się czule kochance, zdra-dzać wreszcie okropne tajemnice swego wieszczego serca, gdy przestaje jednym słowem burzyć świat — albo świat budować, a nie umiera równo-cześnie, tylko (o zgrozo!) oplata misternie dobie-raniem słowem, cudowną swoją rymowaną mową, rzeczy zwykłe, szare, prozaiczne, zdarzenia ma-ło znaczące, drobne, codzienne, o których będą starsi solidni panowie i starsze solidne panie czy-tały z prawdziwą przyjemnością i nieudaniem za-interesowaniem, bez wzruszania ramion, to zna-czy to, że poeta ów stał się poetą dla... doros-łych, — niemniej jednak bywa to w wieku, w któ-rym samemu poecie wylatują zęby, a poezja je-go... dziecinnieje.

— Na dworze Alfonsa aragońskiego, króla Nea-polu, czytano poetów klasycznych i współcze-snych codziennie podczas poobiedniej siesty, po-czem najuczciwsi siwi mężowie, zimni, sztywni, dumni dyplomaci, księża, rycerze, finansisci, pro-wadzili wyszukane dialogi o... miłości!

Alc czasy te należą bezwątpienia do przeszło-ści...

— Gdy się kiedyś pewnego szanownego pana zapytałem co myśli o Słonimskim, spojrzał na mnie z wielkiem zdziwieniem, poczem (widocznie sobie coś przypomniał) odpowiedział uczciwie, że znał przed 35 laty Słonimskiego, który miał fol-wark koło Siedlec, ale nie wie, co się z nim obe-cnie dzieje!

O poecie Antonim Słonimskim, autorze czterech tomów poezji i jednej powieści, widocznie nawet nie wiedział tyle, że jest, że istnieje!!

— Futurizm, aha, — to coś, niby jakiś nowy taniec pewnie...

— gdzie Rzym — gdzie Krym.

Przeciętny inteligent z uniwersyteckiem wy-kształceniem zna poezję od... Kochanowskiego do... Konopnickiej i... Boy'a.

„Wesele” Wyspiańskiego jest do dziś w zrozu-mieniu przejętym, nawet Krakowian... „sztuka patriotyczna w guście „Kościszki pod Racławicami”!!

Alc na to nie ma rady. Wiadomo, że bardzo na-wet porządne społeczeństwa, składają się z... koł-tunerji.

To też teraz stała się rzecz niesłychana. W czwartym tomie (tomiki raczej) poezji Tuwima są zaraz na początku takie dwa wiersze, jeden z nich poświęcony matce poety „Dzieciństwo” i „Motyle”, które każdy szanujący się obywatel nawet po pięćdziesiątce może z zainteresowaniem czytać, powoli, nudno, monotonicznie, przez stare zapyłone binokle. w słoneczny cichy dzień po obiedzie, od-

kładając co chwilę małą książeczkę dla odpędze-nia jakiejś natrętej muchy—psiajuchy.

„O cyganach, północy i strychu,
Pełnym szpar, dziur od sęków, przez które
Seledynu płyną szkatule
Księżyc wlewał na sufit wisieleczy,
O sekretach, pociemku, pocichu,
O wędrownym teatrze i mnichu,
Zbierającym pod gwiazdami ziola,
Będzie powieść straszna i wesoła.”

Starszy czytający pan spokojnie doczytał do zwrotki, powoli odkłada książeczkę i dokładnie, z namaszczeniem podnosi bielutką starczą rękę do góry i zamierza się na tego małego uskrzydło-nego subrata, ciężką, lepka, zaspaną włosemna muszkę.

Starszy pan patrzy przed siebie melancholijnym wzrokiem sennie, spokojnie, równo.

Cisza jest w nim i cisza jest wokoło niego. Bę-dzie pogodne, spokojne popołudnie.

Żeby jeszcze te dokuczliwe muchy chciały dać człowiekowi spokój.

Powoli, nie spiesząc się bierze do białej, prawie sonej, drobnej, starczej ręki odłożony przed chwilą tomik:

„Gdzie mój rycerz ze swym Rossynantem?
Gdzie ów Petzold, z obliczem jak grabarz?
Kasztelanka gdzie? Cygan Barnabas
Barligunti zwany Rumberbarum?
Gdzie Paganel z kapitanem Grantem?
Tam zostali. A ja — emigrantem
Jestem... Tęsknię za ojczyzną moją!
Tutaj, u was, obco mi, nieswojo.”

Chadecja w Polsce

II.

CHADECJA NA TERENIE POLITYCZNYM

Na terenie politycznym „demokracja chrześcijańska” w Polsce kieruje się temi samymi zasadami, jak na polu społecznym: obłuda, dwulicowość skryta lub jawna, zdrada interesów szerokich mas pracujących. Politycznie chadecja stoi w **jednym obozie z całą reakcją kapitalistyczno-obszarniczą**, w t. zw. Związku chrześcijańskiej jedności narodowej czyli w **chjenie**. Pod wspólnym sztandarem mydlenia oczu wyborcom walczyła chadecja ramię w ramię z **kapitałistami przeciwko partiom robotniczym, demokratycznym**. Chadecja korzystała więc z funduszu wyborczego, złożonego przez kapitalistów i obszarników, jest więc ich utrzymanka, bo **przy pomocy kapitalistycznych pieniędzy zdobyła mandaty**. To też chadecy w Sejmie nie przeciwstawiają się egoizmowi paskarzy, bo w jednym z nimi siedzą obozie. Gdy wnioski przeciw konsumentom wymierzone mają zapewnić większość endecko-piastowo-żydowską, wówczas chjena odkomenderowuje chadeków, aby głosowali... przeciw. Jestto komedia. Ale gdy np. w krakowskiej Radzie miejskiej przyjęcie wniosku socjalistycznego przeciw paskarzom zależne było od głosowania chadeków, ci już **otwarcie głosowali w obronie paskarzy!** Chadecy są w chjenie jakby sekcją dla spraw okłamywania **bieдных wyborców**, bez których poparcia przy demokratycznym prawie wyborczym reakcja nie miałaby szans zdobycia licznych mandatów i dojścia do władzy.

„CHRZEŚCIGAŃSKA” DZIAŁALNOŚĆ CHADECJI

Przez cztery lata chadecja wspólnie z endecją prowadziła dziką, nieprzebiegającą w środkach **nagonkę przeciw demokracji**. Tak w Sejmie, jak w prasie i na zebraniach chadecja z **pianą na ustach** zwalczała rządy demokratyczne i partje robotnicze. Poza prasą endecką, w zaciekleści wyróżniał się krakowski chadecki „Głos Narodu”. Z uporem opartego o płot pijaka **przez cztery lata zohydzał twórcę wolnej Polski demokratycznej, b. Naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego** i wszystkie rządy, które nieodpowiadały gustom reakcji chjeńskiej.

Artykuły chadeckie tchnęły **zwierzęcą wprost nienawiścią**, a nędznymi insynuacjami starały się pognać i ośmieszyć najzasłużeńszych mężów narodu, podkopać do nich zaufanie i splugawić ich autorytet.

W tem szatańsko nienawistnym podjudzaniu cieszyła się ta maffja **zupełną bezkarnością**, a tak moralnie marną była, że nie umiała sama nałożyć

Starszy czytający pan już małej książeczki nie odkłada, poczyną się tylko błogo serdecznie uśmiechać do... wspomnień!

„Tam wielbiład miałem na Sudanie,
a żyrafę i palmę na Niassie!
Guatemala miała głowy ptasie...”

— Dostyć!! Zostawmy teraz w spokoju starszego czytającego pana, niech... zaśnie!

— Resztę tomiku wypełniają głośnie już „Słopiewnie” umieszczane swojego czasu dorywczo w „Skamandrze”, które choć dziwactwem są bezwątpienia, to jednak godnem druku, uznania i pochwały.

Oto one:

„A gdzie pod lasem podlasina
Tam gęsta wilklina — szeleścina.

Iści woda, uści woda na murawie
Szummi — strummi dunajewo po niekławie.

Na prawo bór czarnolas dąbrowiany
Na lewo ziel, jasnoziel lśni wodziany.

Podnoszą one do nieskończonej potęgi śpiewność i melodyjność słowa, zacierają wręcz granice między poezją, a muzyką stoją gdzieś na pograniczu, co im zapewne nie każdy przepuści, tworzą jakiś „iści-uści” szum słopiewny, który się najdogodniej da uwydatnić w „mowie rosyjskiej”, co też Tuwim w wierszu pod takim właśnie tytułem już uczynił.

Jeżeli „Słopiewnie” są taką sobie wstawką dla urozmaicenia, bez głębszej czy trwalszej wartości, to we wszystkich innych umieszczonych w czwartym tomie poezji wierszach, odnajdziemy już na pierwszy rzut oka tego starego, dawnego wielkiego Tuwina z całą jego prostą żarliwością i zapamiętaniem.

I serdeczna mowa o nich właśnie, będzie tą... najmiłą recenzją.

(Dok. nast.).

K. F. Enpee.

sobie wędzideł i pohamować dzikie zapędy instynktu. A wiedzieć trzeba, że pisywali te artykuły także autorowie noszący sukienki duchowne!

Antychrześcijańskiego ducha chadecji ilustruje także jej stanowisko wobec faszyzmu. Ta idea gwałtu, mordy i podpałań, wroga demokracji i etyce chrześcijańskiej, najlepiej przypadła do gustu tym, którzy na swych sztandarach wypisali obłudnie hasła miłości bliźniego. Z **zapalem propaguje chadecja wśród młodzieży te dzikie metody Mussoliniego, które na polskim gruncie stałyby się powodem wojny domowej i zagładą państwa!**

GLORYFIKACJA GWAŁTU

Chadecja ponosi odpowiedzialność moralną, jako członek chjeny za profanację autorytetu Rzeczypospolitej w czasie ekscesów tłumu chjeńskiego, który napadł na członków zgromadzenia narodowego i na prezydenta Rzeczypospolitej w grudniu 1922 r. Ona też moralną ponosi odpowiedzialność za **skatowanie posłów socjalistycznych, za zamordowanie prezydenta Narutowicza i robotnika tow. Kałuszeńskiego!**

Chadecja gloryfikowała czyn Niewiadomskiego **razem z endecją**. Chadecja z endekami inicjowała i reklamowała prasie **manifestacyjne nabożeństwa za mordercę prezydenta państwa!**

Chadeckie pisma idealizowały ten potworny czyn!

Chadecja propaguje skrajny szowinizm, walkę narodowościową i wyznaniową, **zatrzuwa duszę i serca jadem nienawiści!**

CHADECJA W SPRZECZNOŚCI NAWET Z LEONEM XIII

I jakże sprzeczną jest chadecja nie tylko z ideami chrześcijaństwa, ale nawet z niektórymi wskazaniami Leona XIII.

Program jego, obrony przywilejów posiadaczy i hamowania wyzwolenieckiego ruchu robotniczego, demokratycznego, chadecja spełnia bez zarzutu. Ale przecież Leon XIII **karciał metody gwałtu**, a nie gloryfikował je, nakazywał, że **władza każda pochodzi od Boga i trzeba ją szanować bez względu kto ją piastuje!** Twórca „chrześcijańskiej demokracji” **przestrzegał przed akcją podjudzania, wicherzenia i budzenia nienawiści i chciał, by chadecja była wzorem miłości chrześcijańskiej, czynnikiem łagodzenia walk, a nie podżegaczem.**

Jest jednak inaczej. **Chadecja swem postępowaniem bluźni chrześcijaństwu!**

Sprzymierzyszy się z endecją, wprowadza w życie zasady anarchistyczne, nie chrześcijańskie. Szerzy nienawiść, chwali gwałt, gdy przeciw demokracji i socjalizmowi jest on wymierzony.

Chadecja jest więc czynnikiem **rozkładu**, jak endecja, o tyle wstrętniejsza, że **chce wderzeć się w szeregi robotników, by ich zdemoralizować, rozbić i uczynić narzędziem reakcji przeciwko własnym braciom.**

Dlatego najskuteczniejszą bronią przeciwko deprawacyjnemu zakusom chadeków będzie **bezlitośne demaskowanie ich obłudy i fałszu**. Na szczęście, w Polsce robotnik poznał się już na wilkach w owczej skórze, i chadecja żerować może jeszcze tylko wśród ciemnoty i drobnej, klerykalnej burżuazji.

Uświadamiona klasa robotnicza stoi pod sztandarem socjalizmu i demokracji.

M. P.

Wiadomości polityczne

—o—

LIGA NARODÓW RADZI NAD REDUKCJĄ ZBROJEŃ

Komisja dla spraw redukcji zbrojeń badała projekt Cecila w sprawie wzajemnego paktu gwarancyjnego, oraz przyjęła konkluzję dwóch komisji, mianowicie komisji ankietowej i komisji, wybranej dla zebrania danych statystycznych o zbrojeniach w zakresie pokoju, wreszcie konkluzję komisji dla ograniczenia wydatków na wojsko, marynarkę i flotę powietrzną na zasadzie obliczeń z roku 1913.

—o—

O DALSZE ROZBROJENIE NIEMIEC

„Neue Freie Presse” donosi z Paryża: Jak srychać, konferencja ambasadorów zdecydowała, że w najbliższym czasie ma być uczyniony krok w Berlinie, celem przypomnienia ponownie rządowi niemieckiemu postanowień traktatu o rozbrojeniu. Nie nastąpi to w formie noty, lecz w formie wyczerpujących ustnych przedstawień. Konferencja ambasadorów zajmowała się w ostatnim czasie

także kwestją rozbrojenia Węgier. Również w Budapeszcie będzie uczyniony krok.

—ooo—

ZEBRANIE SIĘ PARLAMENTU NIEMIECKIEGO

Parlament Rzeszy po feriach rozpoczął znowu obrady. Prezydent Loeb zaznaczył, że Izba musi się zająć ciężką sytuacją, spowodowaną spadkiem marki niemieckiej, jak również zająć się energicznie walką z lichwą i spekulacją. Ponadto musi przedsięwziąć energiczne środki, ażeby złagodzić nędzę. Socjalista Müller domagał się od rządu złożenia oświadczenia w sprawie dewaluacji marki i wzrostu drożyzny. Wniosek został przyjęty.

—ooo—

USPOKOJENIE MIĘDZY ANGLJĄ A ROSJĄ

Ostatnia nota angielska, wystosowana do Rosji, utrzymana jest w tonie uprzejmym. Proponuje ona układ wzajemny celem uniknięcia wszelkich objawów, któreby mogły stać się groźne dla porządku rzeczy czy to w Anglii, czy w Rosji.

—ooo—

POROZUMIENIE MIĘDZY ANGLJĄ A EGIPTEM

Z Londynu donoszą: Z powodu wypuszczenia na wolność internowanych nacjonalistów egipskich, Zugli pasza wystosował do przedstawiciela rządu angielskiego telegram, w którym wita fakt powyższy, jako pierwszy krok na drodze do porozumienia Egipcjan i Anglików.

Przegląd społeczny

—o—

STRAJK W BANKU PRZEMYSŁOWYM W KRAKOWIE

W związku z trwającym od dwóch tygodni strajkiem urzędników Banku przemysłowego w Krakowie oczekiwane jest w dniu dzisiejszym przybycie delegata ministerstwa pracy z Warszawy. Przedstawiciel ministerstwa odbędzie konferencję z dyrektorem banku, oraz z delegatami strajkujących urzędników i będzie pośredniczył w pertraktacjach, celem załagodzenia sporu. Wykonanie onegdajszej uchwały Związku pracowników bankowych i ubezpieczeniowych w sprawie demonstracyjnego strajku jednodniowego zostało odłożone i uzależnione od wyniku dzisiejszych pertraktacji.

—ooo—

ZWIĄZEK ZAWODOWY ROBOTNIKÓW ROLNYCH A OBSZARNICY MAŁOPOLSCY

Zarząd główny klasowego Związku Zawodowego robotników rolnych wydał odezwę do robotników rolnych w Małopolsce. Po długich staraniach, po licznych prześladowaniach, Związek rolny został nareszcie zalegalizowany i w Małopolsce. Ale obszarnicy galicyjscy nie chcą zawrzeć umowy zbiorowej z robotnikami, jak w innych dzielnicach. Wobec tego Związek zawodowy robotników rolnych rozpoczyna agitację masową, aby do 1 lipca r. b. umowa została zawarta i w Małopolsce, — w przeciwnym razie przystąpi do przeprowadzenia akcji strajkowej.

Robotnicze Stowarzyszenie Spoż. „Naprzód” w Berku Fałęckim Ska zar. z ogr. poręką zwołuje na dzień 16 czerwca 1923 roku, na godzinę 1:30

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1922.
3. Udzielenie Zarządowi absolutorjum.
4. Podział nadwyżki finansowej.
5. Zmiana statutu.
6. Wybór nowego Zarządu i uzupełnienie Rady Nadzorczej.
7. Wolne Wnioski.

3773

W razie niejawienia się przepisanej ilości członków następne Walne Zgromadzenie odbędzie się o godzinę później, z tym samym porządkiem dziennym bez względu na ilość obecnych.

Za Radę Nadzorczą

Józef Derenda.

Za Zarząd

Stanisław Michnowicz.

PODZIĘKOWANIE

3775

JW. Panom Dr. Bernardowi Grünhtowi, Dr. Aleksandrowi Lauerowi i Dr. Filipowi Eisenbergowi, lekarzom w Krakowie, składam na tej drodze publiczne podziękowanie za niezwykle troskliwą i sumienną pomoc lekarską, której z rzadko dziś spotykaną obywatelską ofiarnością użyli mi wspólnie zupełnie bezinteresownie, doprowadzając mój nek any chrobą organizm do zupełnego uzdrowienia.

Obywatele! Towarzysze! Towarzyski!

W niedzielę 10 czerwca o godzinie 10 przed południem odbędzie się w sali „Sokoła” przy ulicy Wolskiej

Zgromadzenie Ludowe

z porządkiem dziennym:
Sytuacja polityczna

Referent poseł tow. Dr **ZYGMUNT MAREK**.

Rządy w państwie objęła spółka bogatych chłopów, kapitalistów przemysłowych i handlowych. Rząd napół reakcyjny ma być przejściem do rządów reakcyjnych, z chwilą gdy endecy wykiwają Witosą.

Klasa robotnicza musi w obronie demokracji swobód obywatelskich i rozwoju ekonomicznego szerokich mas ludności pracującej zająć wobec tego rządu „ósemki” stanowisko, zaznaczyć swoje żądania. Dlatego jawcie się jak najliczniej.

Krakowska Rada Robotnicza PPS.

KRONIKA

Kraków, 7 czerwca.

DAR DLA UNIwersYTETU. Polskie Towarzystwo Handlowe w Krakowie złożyło w dniu 4 czerwca b. r. sumę pięciu milionów Mkp. do rąk rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, przeznaczając tę kwotę na pracownie naukowe Uniwersytetu. Za ten szlachetny dar rektorat składa Czcigodnym Ofiarodawcom, imieniem Uniwersytetu Jagiellońskiego, wyrazy szczerzego zobowiązania. Nauka polska walczy dzisiaj z wielkimi przeciwnościami. Łączność i współdziałanie kraju z polską szkołą najstarszą jest dla niej wielką pomocą i wielką radością. Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego: **Władysław Natanson**.

Z KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO. Planowane zniesienie klas pierwszych w szkołach średnich ogólnokształcących nie będzie przeprowadzone w roku szkolnym 1923—24 tak, że wpisy i egzaminy wstępne do tych klas odbędą się jak w latach ubiegłych.

KOMUNIKAT O STANIE POGODY, wydany w dniu 6 czerwca o godz. 7:40 wieczór według danych państwowego Instytutu meteorologicznego w Warszawie. Stan atmosfery: W ciągu doby ubiegłej panowała pogoda dość zmienna i chłodna. Temperatura rano wynosiła od 7 stopni (Pińsk) do 9 (Poznań), po południu od 12 stopni (Warszawa, Lwów, Białystok). Kilkakrotnie w ciągu dnia padały krótkotrwałe przejściowe deszcze. Podobny stan pogody przeważał prawie w całej Europie zachodniej. W Krakowie: temperatura 9:30, maksimum 14:5, minimum 6:4, pochmurno, przelotne deszcze. Prognoza na czwartek: Zachmurzenie zmienne, miejscami dość duże, deszcz przeważnie w Polsce północno-zachodniej, cieplej, silniejsze wiatry zachodnie.

ZASTRASZAJĄCA ŚMIERTELNOŚĆ NIEŚLUBNYCH DZIECI W KRAKOWIE. W związku z zastraszającym wzrostem śmiertelności nieślubnych dzieci w Krakowie wydał magistrat w porozumieniu z dyрекcją policji szereg zarządzeń, mających na celu zapobieżenie pozostawianiu niemowląt przez kobiety, przybyłe do szpitala na półg. Przy tej sposobności magistrat przypomina, iż w Krakowie tylko te kobiety mogą przyjmować na wychowanie nieślubne niemowlęta, które w każdym poszczególnym wypadku uzyskają od magistratu na to zezwolenie. Przekroczenia tego rozporządzenia zagrażają sprawcom i pośrednikom aresztem do dni 14, względnie krzywną zależnie od uznania magistratu.

ODDZIAŁ PASZPORTOWY KONSULATU NIE MIEKIEGO W KRAKOWIE zwraca uwagę, że wobec wielkiego natłoku żądających wiz w miesiącach letnich, załatwienie zgłoszeń wstępnych nie może mieć miejsca z tym samym pospiechem, co poprzednio. W interesie jadących do Niemiec z poza Krakowa zaleca się możliwie wcześnie nadsyłanie takich zgłoszeń. Przy osobistym jawieniu się muszą interesanci liczyć się z tem, że nie będą mogli być tegoż dnia załatwieni.

„LAJKONIK”. Dziś t. j. we czwartek po południu, jako w oktawę Bożego Ciała po procesji, odbędzie się tradycyjny obchód „lajkonika”. Już o godz. 3 po południu wyruszy „Konik zwierzyński” z klasztoru Norbertanek na Salwatorze i wśród harców w asyście Tatarów z buńczukami i przy dźwiękach orkiestry „mlaskotów” przeciągnie ulicami Zwierzyniecką, Franciszkańską i Bracką na rynek. Po harcach powróci ul. Wiślną na Półwie.

Cukier dla Krakowa

Miejskie biuro aprowizacyjne wydało już cały zapas cukru z kontyngentu majowego. Z końcem bieżącego miesiąca ma nadejść cukier z przydziału czerwcowego w ilości 11 wagonów. Magistrat krakowski wpłacił należność akcyzową w wyso-

kości 165 milionów mk. do banku cukrowni. Bezpośrednio po nadejściu transportów rozpocznie się sprzedaż cukru między ludność, oraz rozdział między kooperatywy i instytucje dobroczynne.

Robotnicy polscy wypędzeni z Niemiec w Krakowie

Od kilku dni do państwowego urzędu pośrednictwa pracy w Krakowie, zgłaszają się licznie robotnicy, których wydano z granic państwa niemieckiego. Robotnicy opowiadają, że rugi niemieckie trwają od dwóch tygodni i całymi masami robotników polskich władze niemieckie usuwają za granicę. Podobno jest to odpowiedź Niemiec, za wydalenia obcokrajowców z granic państwa polskiego. Wydaleni robotnicy zastaniali się doku-

mentami, których nieuwzględnili władze niemieckie. Przybyli do Krakowa z Niemiec polscy robotnicy znajdują się w opłakanym stanie i bez pracy. Wszyscy przedsiębiorcy poszukujący robotników, winni zgłaszać wolne miejsca do objęcia służby w państwowym urzędzie pośrednictwa pracy w Krakowie, celem dania zajęcia wypędzonym z Niemiec.

— o o o —

CZEM SIĘ ZAJMUJE ZASTĘPCA DYREKTORA GAZOWNI, P. ŻUREK? Na ostatnim posiedzeniu komisji gazowo-elektrycznej przedłożyła dyrekcja gazowni wnioski w sprawie urlopów, zgodne z ustawą sejmową, z tem, że starsi robotnicy, którzy korzystali w roku 1922 z 21 dni urlopu, nadal z takiego urlopu mają korzystać. Radni socjalistyczni zażądali, aby wszyscy robotnicy, którzy pracowali w roku 1922 w chwili wydania regulaminu służbowego, korzystali po wysłużeniu 15 lat z 21 dni urlopu, bo nabyli prawa z regulaminu. Wniosek ten upadł, bo oprócz socjalistów głosowali za nim r. m. Dr. Mussil i Dr. Emilewicz, wszyscy inni radcowie, a także klerykali i senator Adelman głosowali przeciwko temu wnioskowi. Wobec tego przyjęto wniosek dyrekcji gazowni — a. r. m. tow. Dr. Rosenzweig zastrzegł sobie postawienie socjalistycznego wniosku mniejszości na pełnej Radzie.

P. Żurek, który jest faktycznym kierownikiem gazowni, niechętnie widzi silną organizację naszej partii i dlatego roznosił po zakładzie niezgodne z prawdą ma krótkie nogi, a robotnicy wiedzą, że większym urlopom robotniczemu. Oczywiście nieprawda ma krótkie nogi, a robotnicy wiedzą, że klub naszych radców, a nie p. Żurek i klerykali są ich zastępcami i dlatego dali z miejsca odprawę p. Żurkowi i wysmiali go. P. inż. Żurek powinien zamiast wprowadzania fermentów do przedsiębiorstwa, zająć się jak największą produkcją gazu, bo to przynosi pokaźną prowizję...

ZE SPORTU. Międzymiastowe zawody Kraków—Lwów o puchar prof. Żeleńskiego odbędą się w najbliższą niedzielę na boisku Cracovii. Rozgrywki o ten puchar weśły obecnie w stadium decydujące, bo — po 11 latach bezskutecznej walki — Kraków zdołał już dwukrotnie z rzędu pokonać rywalizujące miasto, a obecne spotkanie zdecyduje, czy — jeśli Kraków zwycięży — puchar przejdzie definitywnie na własność Krakowa, czy też w razie innego rezultatu rozgrywki, potoczą się znowu dalej. Obie strony wystąpią w najlepszym składzie: Kraków reprezentować będą z małymi wyjątkami cisami gracze, którzy brali udział w zawodach Jugosławia—Polska; Lwów również nie zechce dopuścić do odebrania tak cennej pamiątki i przeciwstawi swój najsilniejszy team, złożony z graczy Pogoni i Czarnych.

WYSTAWA. W niedzielę, 3 czerwca nastąpiło otwarcie nowej wystawy przy ul. Jabłonowskich 1. 19 prac artystów malarzy Stanisława Horowicza i Aleksandra Morańskiego. Wystawa cieszy się znaczną liczbą odwiedzających.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI w przyw. seminarjum naucz. żeńskim T. S. L. im. Fr. Preisendanza odbył się w dniach od 28 maja do 2 czerwca pod przewodnictwem p. W. Pogorzelskiego, dyrektora gimn. III w Krakowie. Świadectwo dojrzałości otrzymały: D. Aleksandrowiczówna, S. Batkówna (z odzn.), M. Buczyńska (z odzn.), G. Cichowska, M. Chomińska, M. Czuchrowna, W. Drozdiewiczówna, M. Gałuszkiewiczówna (z odzn.), M. Grodzińska (z odzn.), S. Grzesiakówna (z odzn.), M. Gumutczanka (z odzn.), Cz. Jakóbcówna (z odzn.), H. Jasińska, Z. Jonkiszówna (z odzn.), J. Kluzekówna, H. Korczowska, J. Kowalikówna, A. Królówna (z odzn.), M. Kułanka, H. Kursówna, Z. Kursówna, M. Leszczyńska, H. Machajówna (z odzn.), I. Malinowska, J. Marfiakówna, S. Matysówna, A. Nawojowska (z odzn.), K. Niedojadłówna, B. Olasówna, F. Osiekówna, S. Patkówna, B. Perczówna (z odzn.), K. Pietrzykowska, M. Piętkówna, A. Piżłówna, J. Polaczówna, R. Reichówna, A. Roskoczówna, W. Sarlińska, H. Sawryczówna, W. Sierostawska, S. Skowronkówna, L. Sosnowska, K. Szłowska (z odzn.), H. Tatarczuchówna, A. Węglówna (z odzn.), Z. Zimnalówna (z odzn.)

BUDOWA NOWEGO CMENTARZA ŻYDOWSKIEGO. Z powodu wyczerpania istniejącego cmentarza zakupiła krakowska gmina izraelska w sąsiedztwie żydowskiego cmentarza w Podgórzku grunta, na których, po uzyskaniu zezwolenia władz rozpoczęła budowę nowego cmentarza. Na ostatnim posiedzeniu krakowskiej rady wyznaniowej złożył prezydent gminy dr Rafał Landau sprawozdanie z odbytej przed kilku dniami komisji kolaudacyjnej, która stwierdziła, że mur, okalający grunt cmentarny wykonany został ściśle wedle warunków ofertowych. Roboty około muru cmentarnego będą w najbliższych dniach w zupełności ukończone. Rada zatwierdziła już plany domu przedpogrzebowego, tudzież budynków gospodarczych i podejmuje obecnie krok u władz o uzyskanie konsensu na budowę tych zakładów, poczem przystąpi do wykonania robót ziemnych. Mur buduje firma budowlana Horowitz, Liebling i Oberleder.

OBIECUJĄCY MŁODZIEŃCIE. W ręce policji w Krakowie wpadł Jan Wojciechowski, lat 17, z Sochaczewa, który usiłował sprzedać złotą broszkę z brylantami wartości około półtora miliona mkp. Aresztowany nie umiał wytłumaczyć w jaki sposób doszedł do posiadania broszki. W toku dochodzeń ustalono, że broszka została skradziona z mieszkania niejakiej Skowrońskiej w Warszawie.

NA TANDECIE. Wczoraj przytrzymały organa policji 19-letniego Jana Wąsa z Bronowic, który przed dwoma tygodniami zgodził się do służby u p. Baranowej w jednej z miejscowości na Górnym Śląsku. Po kilkudniowej służbie Wąs skradł swym pracodawcom większą ilość garderoby i zbiegł do Krakowa. Aresztowano go na tandecie, w chwili, gdy usiłował sprzedać jedną ze skradzionych części garderoby.

KOŁO ARCHITEKTÓW przypomina swym członkom i architektom, biorącym udział w konkursie na pawilon wystawowy w Paryżu 1925, iż termin konkursu upływa z końcem bieżącego miesiąca.

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj poraz 10-ty malowniczy poemat renesansowy Benelli'ego „Uczta szyderców”, który dłuższy czas potem nie będzie się mógł ukazać w repertuarze. Sztuka Vojnovica „Matka Jugowiczów” ze względu na krótki pobyt p. Wysockiej będzie grana jeszcze tylko jutro w piątek 8 bm. i raz w przyszłym tygodniu. Także „Judyta” Hebbła, której 3 zupełnie wysprzedane przedstawienia musiano odwołać w grudniu wskutek żałoby państwowej, będzie grana z udziałem p. Wysockiej dwukrotnie, w sobotę 9 bm. i w poniedziałek 11 bm.

Artyści próbują obecnie sztukę nieznanego u nas autora norweskiego Wiers-Jensena pt. „Anna Pedersdotter” (Czarownica), której przedstawienie będzie co do obsady zupełnie wyjątkowe. Tymczasem na dziedzińcu wawelskim kończy się budowa sceny wedle projektu rektora p. Szyszko-Bohusza do „Odprawy posłów greckich” tak, że jeszcze w tym tygodniu odbędzie się tam pierwsza próba tego niezwykle widowiska, naznaczonego w razie pewnej pogody na sobotę 16 bm.

Z TEATRU BAGATELA. Dziś poraz ostatni komedia L. Verneuil'a „Musisz być moją” z pp. Brucową, Skalską, Dobrzańskim, Ratschką, Wesołowskim. Jutro poraz pierwszy komedia Caillaudet'a i de Fiers'a „Miłość czuwa”.

OPERA I OPERETKA. Po niezwyklej sukcesie, jaki odniosła nasza operetka na gościnnych występach w Bielsku, wraca cały zespół do Krakowa. Repertuar czwartkowy zapowiada „Bajadere”, w piątek premiera operetki p. t. „Sąd miłości” polskiego kompozytora J. Koterbskiego. Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach kapelmistrza p. Szczepańskiego.

Z Polski

POPARCIE FINANSOWE DLA WARSZAWY.

Z uwagi na krytyczny stan finansów miejskich ministerstwo skarbu udzieliło miastu znaczniejszych kredytów na rachunek dochodów spodziewanych po uchwaleniu przez Sejm ustawy o zasileniu finansów miejskich. Akcja pomocy kredytowej dla miast prowadzona jest za pośrednictwem banków we wszystkich dzielnicach.

POWRÓT PREZYDENTA DO WARSZAWY.

We wtorek popołudniu prezydent Rzeczypospolitej powrócił do Warszawy. Na dworcu oczekiwali minister kolei Karliński, kierownik ministerstwa spraw wojskowych gen. Osieński, gen. Pogorzelski, gen. Suszyński, zastępca komisarza rządu na miasto Warszawę, Beczkowicz itd. Prezydent przeszedł przy dźwiękach hymnu narodowego przed frontem kompanii honorowej, poczem udał się wraz ze świtą do Belwederu.

ZASADZENIE REDAKTORA „POLSKI ZBROJNEJ”.

„Express Poranny” podaje, że Kwiatkowski, redaktor „Polski Zbrojnej”, skazany dyscyplinarnie na dwa tygodnie aresztu, rozpoczął odsiadywanie kary.

POŻAR W KASIE CHORYCH W WARSZAWIE.

Onegdaj popoł. wynikł pożar przy ul. Sosnowej 4 w piwnicy Kasy chorych, gdzie zapaliła się słoma na butelkach i w koszach. Gęsty, gryzący dym i płomienie zaczęły przedostawać się do sąsiedniej suteryny, w której mieści się wytwórnia chemiczna p. f. „Bracia Turowicz i Ska”, gdzie znajdują się łatwopalne materiały. Na ratunek przybył IV oddział straży ogniowej, który pożar w przeciągu pół godziny ugasił.

USIŁOWANE OTRUCIE CAŁEJ RODZINY.

Onegdaj usiłował 48-letni cieśla Jan Zwaryn we Lwowie na tle niesnasek rodzinnych otruć całą swą rodzinę, złożoną z żony i czworga drobnych dzieci. Korzystając z chwilowej nieuwagi swej żony, wsypał do mięsa większą ilość kwasu solnego. Szynclę z tego mięsa jednak dzieciom nie smakowały i w ten sposób dzieci uniknęły śmierci. Zwaryn, widząc, że zamiar otrucia rodziny spalił na panewce, wypił większą ilość tej trucizny, chcąc się pozabawić życia. Pogotowie po przepłukaniu mu żołądka, odwiozło go do szpitala.

— 000 —

Z zagranicą

PÓLMILJONOWE BANKNOTY W NIEMCZECH.

„Neues Wiener Journal” donosi z Berlina: Z powodu nowego spadku kursu marki rząd niemiecki wyda banknoty po 500.000 marek.

ARESztOWANIE ZARZADCY MAJATKU EXCESARZA.

Zarządca majątku byłego cesarza Karola austriackiego, bar. Steiner, został wraz z żoną aresztowany. Steiner sprzedawał klejnoty będące własnością rodziny Karola i aresztowany został na skutek skargi arcyks. Maksymiljana, brata Karola, pod zarzutem sprzeniewierzenia. Będzie on wydany władzom austriackim.

ARESztOWANIE MORDERCY KARDYNAŁA.

W Utebo ujęto dwóch osobników. W jednym z nich rozpoznano zabójcę kardynała Soldevilli.

— 000 —

Repertuar

— 0 —

Teatr im. Jul. Słowackiego

Czwartek: „Uczta szyderców”.
Piątek: „Matka Jugowiczów”.
Sobota: „Judyta”.
Niedziela pop.: „Popas Króla Jegomości”, wiecz.: „To co najważniejsze”.

Teatr Bagatela

Czwartek: „Musisz być moją”.
Piątek: „Miłość czuwa (premiera).
Sobota popoł.: „Musisz być moją” (ceny niższe),
wieczór: „Miłość czuwa”.

Teatr miejski Opera i Operetka

Czwartek: „Bajadera”.
Piątek: „Sąd miłości” (premiera).
Sobota: „Sąd miłości”.
Niedziela pop.: „Bał maskowy”, wiecz.: „Sąd miłości”.

Kollegium wykładów naukowych (Rynek A—B 39).

Początek o godz. 7 wieczór.

Sobota: Jan Pietrzycki: Co sądził Słowacki o kobietach?

Komitet ekonomiczny Rady ministrów

Warszawa (AW). Na stanowisko sekretarza komitetu ekonomicznego Rady ministrów powołany został inżynier Stanisław Widomski. Były prezes głównego urzędu naftowego.

Przegląd gospodarczy

— 0 —

ZYSK PKKP

Warszawa (AW). PKKP w roku 1923 dała 44 miliardy zysku. Preliminarz budżetowy proponuje przełanie 25 miliardów do skarbu państwa. Całkowity zysk od 1918 roku wynosi 56 i pół miljarda.

ZWALCZANIE PRZEMYTNICTWA DO GDAŃSKA

Gdańsk (AW). „Dziennik Gdański” informuje, że na mocy rozporządzenia ministerjum przemysłu i handlu oraz skarbu stworzona zostanie w tych dniach komisja, składająca się z polskich urzędników kolejowych i celnych w Gdańsku, której zadaniem będzie śledzenie obrotu towarowego z Gdańska za granicę oraz zapobieżenie przemysłnictwu, które w ostatnich czasach znowu się powiększyło.

PODWYŻKA TARYF POCZTOWYCH W NIEMCZECH

Berlin (PAT). Dzienniki dowiadują się, że opłaty pocztowe w Niemczech będą z dniem 1 lipca podwyższone pięciokrotnie.

O PODNIESIENIE KURSU MARKI NIEMIECKIEJ

Wiedeń (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Berlina: W kołach parlamentarnych słychać, że bank Rzeszy zdecydował się podjąć nową akcję celem poprawy kursu marki niemieckiej.

— 000 —

Giełda krakowska z 6 czerwca

Waluta markowa				
Waluty i dewizy	Gotówka (banknoty)		Czeki, przekaz woty	
	Kupno	Sprzedaż	Kupno	Sprzedaż
Dolary St. Zjed.				
„kanad.				
Franki franc.				3880
„belgijs.				
„szwajc.				10800
Funt sterling				278000
Marki niemiec.				0.82
Korony austr.				0.85
„czesko-sl.				1780
„węgiers.				
„duńskie				
Lei rumuńskie				
Liry włoskie				
Florenty holl.				

Akcje bankowe

Waluta markowa		
ofiar.	żądano	Transakcje
Bank Przemysłowy I—VIII	13000	18000
Bank Hipoteczny	15000	20000
Bank Małopolski	10000	15000
Ziemski Bank Kredyt.	17000	22000
Powzeczny Bank Kredyt.	15000	20000
Akc. Bank Związkowy I—IX		
Bank Komercajny I—IV	7000	9000
Bank Kred. w Warszawie		8200
Bank Związ. Spółek Zarob.	135000	145000
Bank Ziemski, Łańcut		140000
Miljonówka		

Akcje tow. handl. i przem.

Waluta markowa		
ofiar.	żądano	Transakcje
P. T. H. I—V-em	11000	13000
„Imper”	700	1000
„Pharma” (B. Jawornicki)	52000	57000
„Polski Glob”	2500	3000
C. Hartwig, Poznań	35000	45000
Zegluga Polska	4000	5000
Zieleniewski I—IV-em	300000	320000
Warsz. Parowozy I—III-em	70000	80000
H. Cegielski, Poznań I—IX	38000	45000
„Potęga” Tow. huty żel.	190000	210000
„Lamiesz”		
„Trzebinia” I—VI	47000	52000
„Pocisk”	35000	42000
Automotor	13000	17000
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	250000	280000
Siersza	190000	210000
Tepege I—IV	86000	96000
Polska Nafta	20000	25000
Oikos	100000	110000
Pezet	10000	15000
Strug	18000	20000
Syndykat Koszyk, Kraków		
Truszcze Trzebinia	90000	100000
„Krakus” I—VI em.	48000	53000
Porcelana Cmielów	50000	55000
Fabr. cukru w Chodorowie	115000	130000
Elektr. Siersza I—IV em.	20000	25000
Zakłady przem. „Ryngraf”		
S. W. Niemojowski	50000	55000
Fabr. kapeł. w Myślenicach	14000	17000

— 000 —

TELEGRAMY GIEŁDOWE

Warszawa 6 czerwca (PAT). Giełda. Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych 58500—57500, sprzedaż 57750, kupno 57250, korony czeskie 1765—1740, marki niemieckie 0.81—0.79.

Czeki: Belgia 3350—3300, sprzedaż 3316, kupno 3284, Berlin 0.81—0.79, sprzedaż 0.81, kupno 0.77, Gdańsk 0.81—0.79, sprzedaż 0.81, kupno 0.77, Londyn 275.000—269.000, sprzedaż 270.300, kupno 267.700, Nowy York 58500—57500, sprzedaż 57750, kupno 57500, Nowy York drobne 57700, kupno

57200, Paryż 3825—3750, sprzedaż 3768, kupno 3732, Praga 1765—1740, Szwajcarię 10600—10650, kupno 10550, Wiedeń 0.79—0.75—0.77, sprzedaż 0.78 i pół, kupno 0.75 i pół. Włochy 2730.

Zurych 6 czerwca (PAT). Zamknięcie giełdy: Berlin 0.0076, Holandia 217.40, Nowy York 554 i 3 czwarte, Londyn 25.66, Paryż 36.00, Mediolan 26.05, Praga 16.60 i pół, Budapeszt 0.10, Bukareszt 2.95, Belgrad 6.65, Sofia 6.00, Warszawa 0.0098, Wiedeń 0.0078, austr. korona stempłowana 0.0078 i 1 czwarta.

Z SALI SĄDOWEJ

— 0 —

Kraków, 7 czerwca.

SPÓLNICY SZPIEGA HŁADISZA PRZED SADEM

Trzeci dzień rozprawy w sądzie wojskowym przeciwko urzędnikowi wojskowemu, Michałowi Taborowi i spółnikom, oskarżonym o zbrodnie szpiegostwa na rzecz sąsiedniego państwa, wypełniły zeznania świadków. Odnosiły się one głównie do drugiego z kolei oskarżonego, Oskara Hossego. W szczególności przesłuchano świadków kap. Bielutę, por. Mittisa, podpor. Popiołkę, pułk. Tieszkę, kap. Arteleina, oraz cywilnych, a to: właściciela hotelu „Monopol” Billeta, portiera tegoż hotelu Szarego. Rozprawę odroczone o godz. 3 po południu do dnia dzisiejszego. W dniu dzisiejszym będą przesłuchiwać dalsi świadkowie, a między innymi przybyli z Grodna generał Springwald.

Zaprzysiężenie rządu Witosa

Warszawa (PAT). Wczoraj w Belwederze odbyło się zaprzysiężenie członków nowego rządu wraz z prezesem Rady ministrów, wedle ustalonej rotacji. Przysięgę odebrał prezydent Rzeczypospolitej, który po zaprzysiężeniu ministrów zaprosił ich na śniadanie.

Żądania urzędników

Warszawa (PAT). Wczoraj przybyła do Sejmu delegacja Związku stowarzyszeń urzędników państwowych z wykształceniem akademickim. Delegacja została przyjęta przez marszałka Sejmu i marszałka Senatu, a następnie przez przedstawicieli większych klubów. Złożyła ona memoriał w sprawie uposażenia urzędników z akademickim wykształceniem, domagając się odpowiedniego wynagrodzenia za wyższe studia. Obaj marszałkowie i przedstawiciele klubów przyjęli delegację z życzliwością i przyrzekli poparcie. W skład delegacji wchodzi pp. Ignacy Dembowski, Antoni Majewski, K. Wodziński, Jan Bartyzel i Zygmunt Robel.

Delegacja angielskiego Związku górników w Polsce

Warszawa (AW). W poniedziałek przybywa do Warszawy delegacja członków Zarządu międzynarodowej federacji Związku górników w liczbie 16 osób. Przewodniczy delegacji poseł do parlamentu angielskiego Wels. W delegacji znajdują się członkowie angielskiej partii pracy. Misja ma na celu nawiązanie bliższych stosunków z polskimi związkami zawodowymi.

Litwa chce się porozumieć z Polską

Warszawa (AW). Galvanauskas oświadczył dziennikarzom łotewskim, że Litwa dzisiaj sprzyja zamiarowi utworzenia związku państw bałtyckich i spodziewa się, że w tej kwestii mogłoby dojść do porozumienia z Polską. Oświadczenie Galvanauskas stoi niewątpliwie w związku z niepowodzeniem, jakiego doznał w Paryżu.

W Moskwie aresztują dyplomatów polskich

Moskwa (PAT). Dnia 3 bm. wieczorem w mieszkaniu prywatnym u znajomych był aresztowany mimo okazania paszportu służbowego ekspert delegacji polskiej p. Stocki. Po rewizji poddano go badaniu oraz przytrzymano na miejscu mimo protestu i wbrew żądaniu zawiadomienia delegacji o aresztowaniu nie uczyniono tego. Był on przytrzymany od 7 wieczorem do godz. 3 i pół rano. O godz. 3 i pół p. Stockiego zwolniono, zwracając mu wszystkie zabrane przy rewizji dokumenty i papiery.

Nowa nota niemiecka

Wiedeń. (PAT). „Neue Fr. Presse“ donosi z Berlina: Historia powstania nowej noty niemieckiej jest następująca: Jeszcze mniej więcej przed tygodniem była cała akcja dyplomatyczna rządu niemieckiego wątpliwą. Kanclerz Cuno powołał do siebie przywódców stronnictw i zawiadomił ich, że stoi na stanowisku, że nie należy wogóle wysłać żadnej nowej oferty, ani też żadnej nowej noty. Przedstawiciele stronnictw doszli jednak do przekonania, że musi być wysłana nowa nota. Pierwsze wyraziło ten pogląd centrum i socjalni demokraci, a do ich stanowiska przyłączyła się niemiecka partja ludowa i demokraci. Wobec tej jednomyślności stronnictw gabinet zdecydował się a wysłanie nowej noty. Treść jej odbiega znacznie od treści noty pierwszej. Nie proponuje ona wcale wielkiej pożyczki międzynarodowej i właściwie przyłącza się do angielskiego planu reparacyjnego. Przed kilku dniami nastąpił w sprawie tej noty ważny zwrot. Kanclerz powołał przywódców do siebie i zawiadomił ich, że otrzymał ważne informacje, które skłaniają go do tego, aby w nowej nocie nie wymieniać żadnej określonej sumy rat rocznych, gwarancji i ogólnej sumy reparacyjnej. Bliższych informacji w tej sprawie kanclerz nie udzielił. Stronnictwa rozpoczęły ponownie narady. Demokraci w części niemieckiej partji ludowej zgodzili się na propozycję kanclerza, natomiast socjalni demokraci oświadczyli, że także po wyjaśnieniach kanclerza nie zmieniają swego dotychczasowego stanowiska i domagają się wymienienia w nocie określonej sumy. Jest prawdopodobne, że mimo tego stanowiska socjalnych demokratów w nowej nocie nie będzie wymieniona suma określona, natomiast poruszoną będzie sprawa zdolności płatniczej Niemiec, mianowicie Niemcy wyrażają życzenie, aby międzynarodowa komisja zdolność tę oceniła.

WYSŁANIE NOTY WE CZWARTEK

Berlin. (PAT) Zostało już ustalone, że nowa nota niemiecka będzie wręczona we czwartek, a w piątek zostanie opublikowana.

STANOWISKO ANGLJI WOBEC FRANCJI I BELGJI

Wiedeń. (PAT). „Neue Freie Presse“ donosi z Londynu: Jutro odbędzie się rada gabinetowa, na której rozpatrywane będą wyniki konferencji rzeczoznawców ministerstw skarbu i spraw zagranicznych. O wyniku tych narad udzieli informacji Curzon na posiedzeniu Izby lordów. Będzie to zarazem zaprecyzowaniem stanowiska angielskiego wobec stanowiska Belgji i Francji, których premierzy zbierają się równocześnie w Brukseli.

Komisje sejmowe

(PAT) Warszawa, 6 czerwca.

Komisja administracyjna przyjęła według referatu pos. tow. Pragiera projekt ustawy w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych. Rozpatrywanie projektu ministerstwa spraw wewnętrznych o obowiązku meldowania odłożono do czasu, gdy referent porozumie się z rządem co do nowego projektu. Obrady nad wnioskiem pos. tow. Niedzielskiego w sprawie wydawania paszportów obywatelom polskim odłożono do czasu przedłożenia przez rząd odnośnej ustawy.

Na posiedzeniu nowej komisji odbudowy posłowie Posacki i Bon jako członkowie specjalnej podkomisji dla zbadania działalności generalnej dyrekcji odbudowy i państwowego banku odbudowy, składali sprawozdanie z czynności podkomisji. Podkomisja uznała dotychczasowy system odbudowy, oparty na zasadzie subwencji państwowej, za nieudolny i uznała za konieczne przejście do systemu pożyczkowego. Dyskusji nie ukończono. Przyjęto wniosek, aby rząd przedstawił projekt odbudowy.

Komisja prawnicza pod przewodnictwem posła Mieczkowskiego przeprowadziła dyskusję nad art. 5 i 6 projektu ustawy o amnestji. Art. 5, traktujący między innymi o przestępstwach kryminalnych leśnych (kradzież drzewa) przyjęto z tem, że przestępstwa te nie podlegają amnestji (14 głosów za, 13 przeciw). Dyskusji nad art. 6 (przestępstwa polityczne) nie ukończono. Ożywiona wymiana zdań wywołała sprawa amnestji dla komunistów. Pos. Bitner postawił wniosek, że amnestji nie może podlegać karalna działalność komunistyczna. Za amnestją dla komunistów przemawiał

KONFERENCJA FRANCUSKO-BELGIJSKA

Paryż. (PAT). Prezydent ministrów odbędzie dzisiaj w Brukseli naradę z członkami rządu belgijskiego. Przypuszczają, że zebranie będzie trwało krótko. Będzie ono następstwem poprzednich narad i będzie miało na celu rozważenie wyniku badań, poczynionych przez rzeczoznawców technicznych Belgji w sprawie ułatwienia uregulowania problemu odszkodowań, który to wynik został przedstawiony rządowi francuskiemu przez rząd belgijski.

OPTYMIZM W ANGLJI

Paryż. (PAT). „Temps“ donosi, że wśród rządowych kół angielskich ujawnia się pewien optymizm w sprawie pomyślnego rozstrzygnięcia problemu odszkodowań, z którym wiąże w Anglii sprawę długów międzysojuszniczych.

PRZEMYSŁOWCY ANIELSCY ZBADAJĄ ZDOLNOŚĆ PŁATNICZĄ NIEMIEC

Londyn. (PAT). Delegacja niemieckich przemysłowców po odbytej konferencji z przemysłowcami Izby gmin zaprosiła tych ostatnich do Niemiec, by stwierdzili zdolność płatniczą Niemiec.

NIEMCY WYWOŻĄ KAPITAŁY

Wiedeń. (PAT). „Neue Fr. Presse“ donosi z Londynu: Wrażenie wywołało tu doniesienie („Westminster Gazette“, że oddział statystyczny urzędu handlowego szacuje kapitały Niemiec, wywiezione za granicę na 5 miliardów mk.

SZCZEGÓŁY NOTY NIEMIECKIEJ

Wiedeń. (PAT). „Neue Fr. Presse“ donosi z Londynu: Berlińscy sprawozdawcy „Daily News“ i „Daily Chronicle“ donoszą, że nowa oferta niemiecka przewiduje moratorium w ciągu 4 i pół lat. W czasie tego moratorium będą uskuteczniane świadczenia rzeczowe do maksymalnej wysokości 2 i pół miljarða mk w zlocie. Raty roczne mają wynosić minimalnie 1.4 miljarða. Tytułem gwarancji dla wypłat rząd niemiecki oferuje dochody z cel., z monopolu tytoniowego, z podatku od rzeczy luksusowych i z podatku od majątków. Z tych źródeł może być zebranych 400 milionów. Nadto ma być na kolejach Rzeszy zabezpieczona suma 10 miliardów na 5 prc. Tą drogą zebrana roczna suma na cele reparacyjne ma wynosić 50 milionów. Dalej ma być zabezpieczonych 10 miliardów mk w zlocie na 5 prc. na nieruchomościach rclniczych, co dałoby rocznie kwotę 500 milionów. Rząd niemiecki jest zdania, że dalsza dyskusja w formie wymiany not nie jest korzystna i że byłoby lepiej zwołać międzynarodową konferencję, na której wszystkie kwestje mogłyby być wyrównane.

pos. tow. Pużak. Dalszy ciąg dyskusji odbędzie się na następnym posiedzeniu.

Na dzisiejszym posiedzeniu komisji opieki społecznej przyjęto wniosek o poddanie rewizji wszystkich koncesji celem oddania ich inwalidom. Pos. Eisenstein postawił wniosek, by inwalidom oddać koncesje na restauracje kolejowe. Wniosek ten przyjęto znaczną większością. Przeciw wnioskowi oświadczył się przedstawiciel ministerstwa kolei. Na następnym posiedzeniu komisji wejdzie pod obrady sprawa rent.

Komisja dla spraw urzędniczych przyjęła projekt ustawy o uposażeniu urzędników. Projekt przewiduje zniesienie drożyznianych płac regulacyjnych, a oparty jest o większy mnożnik zasadniczy. Za wnioskiem głosowali przedstawiciele chd, PPS, Wyzwolenia, PSL i koło żydowskie.

Na dzisiejszym posiedzeniu komisji regulaminowej i nietykalności poselskiej pos. Seyda referował sprawę wydania sądowi pos. Baranowa i Jakowiaka, wmieszanych do procesu białostockiego. Komisja postanowiła zwrócić się do ministerstwa prawiedliwości o bliższe wyjaśnienia, dotyczące postępowania wymienionych posłów.

Pos. tow. Liebermann referował sprawę wydania pos. Anusza (klub PSL), za umieszczenie przezeń obrażającego artykułu w „Kurjerze Porannym“ przeciwko posłowi ks. Lutosławskiemu. Pos. Liebermann proponował, aby sprawę tę oddać do rozstrzygnięcia sądowi marszałkowskiemu. Pos. Seyda zajął stanowisko odmienne, wypowiadając się za wydaniem pos. Anusza sądowi. Komisja 7 głosami przeciwko 6 postanowiła, by pos. Anusza wydać sądowi. Następnie w myśl referatu pos. Liebermanna i Putka postanowiono nie wydawać sądom posłów Biniszkievicza, Piechockiego, Frączkiewicza i ks. Okonia.

— 000 —

Minister skarbu żąda uchwalenia budżetu

Warszawa. (PAT). Marszałek Sejmu otrzymał od ministra skarbu list treści następującej:

Nawiązując do przedłożonego Sejmowi przez rząd w dniu 30 kwietnia b. r. projektu preliminarza budżetowego za rok 1923, pozwalam sobie zwrócić uwagę pana marszałka na doniosłość możliwie rychłego uchwalenia tego przedłożenia, a w szczególności na korzyści, jakieby wynikły, gdyby wspomniany preliminarz budżetowy mógł być zatwierdzony przez Sejm w ciągu sesji przed ferjami letnimi. Obok niepospolitego dla państwa znaczenia, jakie mieć będzie oparcie całokształtu gospodarki państwowej na zatwierdzonym w drodze konstytucyjnie przepisanej preliminarzu budżetowym, może mieć rychłe uchwalenie budżetu poważny wpływ na wzmocnienie kredytu państwowego w kraju i zagranicą.

Pozwalam sobie wreszcie zaznaczyć, że przedłożenie preliminarza budżetowego na rok 1924 w terminie, przewidzianym w artykule 25 ustawy konstytucyjnej w razie opóźnienia uchwłty budżetowej na rok bieżący, musiałoby również uleść zwłoce, o ile mają być w nim uwzględnione te postulaty, jakie ze strony Izb prawodawczych wyłonią się w toku rozpatrywania budżetu na rok 1923. Wszystkie powyższe względy skłaniają mnie do przedłożenia p. marszałkowi gorącej prośby, aby na wypadek, gdyby sesja sejmowa została zakończona już w czerwcu, komisja budżetowa dla przyspieszenia sprawy kontynuowała rozpatrywanie budżetu z początkiem sierpnia i aby w połowie sierpnia Sejm został zwołany na kilka posiedzeń, poświęconych specjalnie załatwieniu budżetu. W powyższym bowiem wypadku będzie możliwe przedłożenie Sejmowi preliminarza budżetu na rok 1923 w ciągu listopada b. r. Minister skarbu: Grabski.

Dziki strajk na niemieckim Górnym Śląsku

Bytom. (PAT). W górnośląskim obszarze przemysłowym wybuchł strajk górników, robotników metalowych i transportowych z powodu wzmagającej się drożyzny. Strajkujący urządzili pochód demonstracyjny. Związki zawodowe nie uznają strajku i odniosły się do robotników zorganizowanych z wezwaniem, aby się do strajku nie przyłączali. Do Gliwic zwołano na przyszłą niedzielę wiec. Do starć nie przyszło.

ROZMAITOŚCI

JAK ŚWIADKOWIE SIĘ MYŁA

W klasie psychologii uniwersytetu w Bostonie pokłóciło się dwóch studentów. Padł strzał. Jeden student padł, a inny uciekł. Zarządzono natychmiast śledztwo. Profesor klasy M. J. Schlagenhauf, powołał wszystkich obecnych przy wypadku do złożenia świadectwa na piśmie. I oto nastąpiła ciekawa rzecz. Z 50 studentów, wszyscy oprócz trzech twierdzili, że widzieli rewolwer, a niektórzy dostrzegli błysk i dym podczas wystrzału.

Przy dokładnem analizowaniu zeznań okazało się, że każdy student inaczej zaobserwował szczegóły wypadku. W rzeczywistości, wypadek był urządzony przez prof. Schlagenhaufa dla celów doświadczalnych. Student, który według świadków strzelił z rewolweru, trzymał w ręce podłużny łosć banana. Strzał zaś był dany w tyle sali, gdzie absolutnie nikt go nie mógł widzieć.

Doświadczenie, przeprowadzone w uniwersytecie bostońskim, wskazuje pogładowo, jak niebezpiecznie jest opierać się na zeznaniach „naocznych“ świadków. Z tej właśnie przyczyny w procedurze karnej, sądy coraz bardziej skłaniają się do uważania zeznań świadków, jako tylko dodatkowego materiału dowodowego. Głównym świadkiem staje się nauka, która np. więcej polega na odciskach palców pozostawionych na rewolwerze, niż na bafamutnych i często fantastycznych zgoła zeznaniach.

Związki i zgromadzenia

OGÓLNE ZEBRANIE PARTYJNE WSPÓLNIE Z ZARZĄDAMI ORGANIZACJI ZAWODOWYCH odbędzie się w piątek 8 czerwca o godz. 7 wieczór w sali Związku stow. rob., ul. Dunajewskiego 5, II. p. Sprawy b. ważne, jawcie się jak najliczniej.

Rada Robotnicza.
Rada Zawodowa.

Zawiadomienie!

Intendentura Rejonu Kraków ogłasza **KONKURS na dostawę mięsa** w Garnizonach: Bochnia-Kraków-Tarnów-Wadowice w „Monitorze” i w „Polsce Zbrojnej” z terminem składania ofert 12 czerwca br.

Warunki dostawy w oddzielnych Garnizonowych komisjach mięsnych. 3770

Sąd okręgowy w Sanoku Oddział IV.

Firm. 37/23
Spółdz. 47.

Dnia 28 kwietnia 1923.

Sąd okręgowy w Sanoku jako handlowy Oddział IV. zarządza uchwałą z dnia 28 kwietnia 1923 r. następujący wpis w rejestrze spółdzielni pod liczbą kolejną spółdzielni.

1) Firma i siedziba spółdzielni: Robotnicze Stowarzyszenie Spożywców „Równość” w Brelkowice spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością. 2) Przedmiot przedsiębiorstwa oraz ograniczenia co do zawierania interesów z nieczłonkami. Zakładanie sklepów, prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw handlowych, wytwórczych zakładów kulturalnych i wychowawczych. Działalność spółdzielni ograniczona (wyłącznie do członków. 3) Czas trwania spółdzielni, jeżeli ją założono na czas ograniczony, nieograniczony. 4) Oznaczenie rodzaju i zakresu odpowiedzialności. Odpowiedzialność udziałami, a nadto kwotą równającą się wysokości deklarowanych udziałów. 5) Wysokość udziału wpłat na udział i czas ich dokonywania 50.000 Mp. z tego 20.000 Mp. przy wstąpieniu reszta do sześciu miesięcy. 6) Liczba członków Zarządu tudzież ograniczenia uprawnień Zarządu i postanowienia o zastępcach. Zarząd składa się z trzech osób i jednego zastępcy. Zastępcę powołuje do urzędowania Rada Nadzorcza, w razie przeszkody w urzędowaniu członka. Sprawy zastrzeżone do załatwienia zebraniu Zarządu i Rady Nadzorczej: 1) przystąpienie do innej spółdzielni, 2) zakładanie filii spółdzielni, oznaczenie wysokości wynagrodzenia funkcjonariuszy spółdzielni, 4) zakupno nieruchomości, zaciąganie pożyczek hipotecznych, 5) zatwierdzenie przepisów służbowych i regulaminu dla pracowników spółdzielni. 7) Pismo przeznaczone do ogłoszeń spółdzielni „Naprzód” w Krakowie, „Spółdzielnia” w Warszawie. 8) Rok obrachunkowy, jeżeli się różni od roku kalendarzowego, kalendarzowy. 9) Imiona i nazwiska pierwszych członków spółdzielni: Stanisław Nowakowski, urzędnik techniczny, Stanisław Müller, elektrotechnik, Włodzisław Kiczorowski, dozorca wiertniczy w Brelkowice i zastępcą Leon Gorgoń, ślusarz w Warkowej.

Data wpisu 16 maja 1923 r.

Polski Bank Gwarancyjny S. A. w Krakowie
poszukuje **rutynowanego** 3769

korespondenta

polsko-niemieckiego do natychmiastowego wstąpienia. — Oferty z świadectwami należy wnieść do Dyrekcji wymienionego Banku Rynek 16.

Werkmistrz

(majster ślusarski) 3774

dokładnie obznajomiony z ruchem i naprawą maszyn ceramicznych poszukiwany do fabryki wyrobów szamotowych i fajansowych w Skawinie.
Listowne oferty wprost do fabryki.

Fortepiany, pianina

pierwszorzędnej marki po cenach fabrycznych do nabycia tylko u firmy 3692

ZYGMUNT RABA NAST.
KRAKÓW, ULICA SW. ANNY L. 3.

Ekspedjentów (tki) z działu towarów modnych dla pań poszukuje Dom towarowy Benno Brettner, Kraków, Rynek Gł. 13. Zgłoszenia między 6-7 wieczór. 3771

Skradzione papiery na nazwisko Romas Andrzej wydane przez Cech piekarzy w Sosnowcu, oraz legitymację wydaną przez Magistrat miasta w Sosnowcu, unieważnia się. 3772

BACZNOŚĆ! Poszukuje się kilku wykwalifikowanych wafarzy. Robota stała, dobrze wynagradzana. Zgłoszenia do fabryki „Orle” Pierwszej Krakowskiej Wytwórni wafli, Kraków, ul. Zwierzyńceńska 6. 3765

OGŁOSZENIE.

Wskutek podwyżki robocizny i podatku węglowego ustaliła Komisja gazowo-elektryczna na posiedzeniu w dniu 24 maja b. r. na okres V. następujące ceny prądu:

Mieszkania prywatne i klatki schodowe	Mkp. 2600.—	za 1 kwh
Lokale	5000.—	1 „
Motory	2300.—	1 „

Kraków, dnia 25 maja 1923.

**DYREKCJA
ELEKTROWNI MIEJSKIEJ.**

3736

*Wiele pieniędzy
zaoszczędzacie*

W KAŻDEM

Gospodarstwie

PRZEZ UŻYWANIE
TŁUSZCZU

Kumerol

100% CZYSTEGO TŁUSZCZU
Z ORZECHÓW KOKOSOWYCH.

Przedstawicielstwo Sp. Akc.: M. VORZIMMER, KRAKÓW. 3668

OGŁOSZENIE

Rada Nadzorcza Kooperatywy Robotniczej wytwórczo-spożywczej „NAPRZÓD” Spółdzielni zarejestrowanej z ograniczoną poręką w Gliniku marjampolskim, zwołuje niniejszem zwyczajne:

Walne Zgromadzenie

na dzień 15 czerwca b. r. o godz. 4-tej pop. w lokalu kasyna robotniczego w Gliniku marjampolskim, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
- 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności Spółdzielni.
- 3) Przedstawienie przez Radę Nadzorczą zamknięcia rachunkowego i bilansu za ubiegły rok gospodarczy.
- 4) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej i wniosek na udzielenie Zarządowi absolutorium.
- 5) Wniosek Rady nadzorczej dotyczący osiągniętych zysków Spółdzielni.
- 6) Uzupełnienie Rady nadzorczej.
- 7) Wybór Zarządu i Komisji rewizyjnej.
- 8) Zmiana statutu: ad § 4 podwyższenie udziału członków do 50.000 Mkp. i wpisowego do 1.000 Mkp. i odpowiednia zmiana w § 19-tym.
ad § 18: Uzupełnienie w myśl ustawy z dnia 29. X. 1920.
- 9) Wnioski i interpelacje.

Jeżeli w oznaczonym dniu i godzinie nie jawi się odpowiednia według statutu do powzięcia uchwał ilość członków, Walne Zgromadzenie odbędzie się tegoż dnia godzinę później (5 pop.) bez względu na ilość obecnych.

Glinik marjampolski, 17 maja 1923.

Joachim Gajewski.

Edward Buhl.

Zamienie mieszkanie

w dzielnicy VIII. (Kazimierz)

składające się z pokoju i kuchni na takie same lub większe w innej dzielnicy. Mieszkanie może być zakontraktowane 10-letnim lub więcej.

Zgłoszenia: Feliks Jabłoński, ul. Krakowska 55.

POWROZNICZE

wyroby pierwszorzędnej jakości i wykonania
hurtownie i częściowo poleca:

FABRYKA LIN KONOPNYCH

STANISŁAWA WAŁKOWIŃSKIEGO

dawniej Kazimierz Wałkowiński

KRAKÓW—ZWIERZYŃC, UL. LELEWELA L. 11.

UWAGA: Z firmą tego samego nazwiska i sklepem nie mam nic wspólnego, a znajduję się jedynie tylko pod powyższym adresem.

KAPELUSZE

DAMSKIE, MĘSKIE I DZIECIENNE

przerabia szybko według najnowszych fasonów

JAN KURZYDŁO

KRAKÓW, ULICA SZEWSKA 15.

Dla P. T. Przejezdnych w ciągu 1-go dnia
Sprzedaje kapelusze męskie.

Powiatowa Kasa Chorych w Tarnowie

ogłasza niniejszem

KONKURS

NA STARSZEGO APTEKARZA

Udokumentowane podania z załączeniem warunków wnieść należy najdalej do 15 czerwca b. r. do Zarządu Powiatowej Kasy Chorych w Tarnowie. Godziny urzędowe w aptece od 9 rano do 4 popołudniu. Zaznacza się, że podania nie uwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

3740

Przewodniczący Zarządu

Prof. Kasper Ciołkosz.

Baczność P. T. Szewcy!

Skóry boksowe, szewro i krupony zagraniczne
sprzedaje po bardzo niskich cenach

Jakób ENOCH, Handel skór

Boże Ciało 27.

3685

ZAKŁAD POGRZEBOWY

ONUFREGO FIUTA

Telefon 4105

3731

ulica Grzegórzecka L. 7
naprzeciw Collegium Medicum.